

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1943. április 10.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 81. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy hóra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. l. 54. Tel. 207. Csekk. 74.950

Az ezeréves magyar gondolat

Írta: *Ullein-Reviczky Antal*

r. k. követ, meghatalmazott miniszter a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője

A magyar jellem ősi és legszebb kincse a szabadság szeretete, mindhalálig való védelme. Ezer esztendeje

ő tanuskodik, hogy a földön a szabadság őrzi vagyunk és életünkkel, halálunkkal vállaljuk és éljük e küldetést; a szabadsághoz való ragaszkodásunkban mindig élte jártunk Európa népeinek.

A szabadság e tiszteletében párosul mások szabadságának tisztelete — a magyar jellem másik ékessége. Mint ahogy sokasem viseltünk a szó valódi értelmében hóditó háborút, — csak az ország természetadta határait védjük, — úgy a határokon belül letelepedett idegenek, akiket szép szóval „vendégek”-nek hívtunk, jogait mindig tiszteletben tartottuk.

Szent István igazságos atyja és védelmezője volt mindazon népeknek, melyek országa határain belül éltek. Az a mód, amelyben a magyar ság részesítette a nemzetiségeket lehetővé tette ezek népi jellemének tökéletes és hiánytalan megőrzését. Mint ahogy a magyar középkor a kisebbségek nyugodt és biztonságos szigete volt, úgy a későbbi századokban jó- és balszerencsében a magyarság sohasem veszítette el régóta beteljesített képességét, hogy az ősi határok között a Hazára talált más nyelven beszélő, de szívében magyarul érző népelemekkel jól bánjon. Szent István országa lényegénél, szelleménél fogva volt a kisebbségek védője. Ezek szabadságát nemcsak tiszteletben tartott privilégiumok biz-

tosították, de az okleveleknél sokkal mással párhuzamosan haladt a magyar nép emberisége, magabizó öntudata! Ha van nép, melytől távol áll és állt az elnyomatás, úgy ez a magyar!

Magabavéve az a tény, hogy századokkal ezelőtt letelepedett „vendégek”, a különböző nemzetiségek leszármazói mind a mai napig zavartalanul megtarthatják szokásaikat, szabadon használhatják nyelveiket, legszebb bizonyítéka a magyar történet tudatnak és kiválásnak.

Ismeretes, hogy a trianoni magyarság életét és vagyonbiztonságát, kulturális és anyagi birtokállományát seholsem tépázták meg oly nagymértékben, mint a Délvidéken. A politikai ütközéssel, a közjogokból való kirekesztéssel és a kulturális elnyo-

gyszerűség, a jogos harag és az elszármazó is. És mégis az elfojtott keserűség, a jogos harag és az elszármazó is. És mégis az elfojtott keserű emléke a felszabadulás pillanatában nyomtalanul eltűnt. A közös nagy örömben a gondterhelt magyar arcok rancái kisimultak és mindenki elfelejtette minden bánatát. A szentistváni magyarság ezalkalommal is hű maradt önmagához.

Mindezt egyet kér és joggal elvár: ez a hűség és a hasonló szeretet. Szent István országában ébredjenek tudatára a különböző nyelven beszélő emberek, hogy sorsuk egy azzal a magyar Hazával, amelyet a benn is mindhalálig meg kell védeni.

Két évvel ezelőtt

Örök magyar gondolat

Írta: *Dr. Dulín Elek*
miniszteri tanácsos

Két esztendeje annak, hogy ismét kitűztük a Délvidéken a magyar lobogót s ez a nagy történelmi igazságtétel egyben nemzetünk hivatásának egyik legszebb bizonyítéka. Mert a Délvidéken az örök szentistváni gondolat hatóereje a megpróbáltatás évtizedeiben sem gyengült meg s így a visszacsatolás, a magyar katoná és a magyar közigazgatás visszatérése — hazatérés, ősi jussunk birtokbavétele és rövid időre megszakított életünk folytatása volt.

A Délvidék felszabadulásakor az eleven és csorbítatlan szentistváni gondolat fogadta katonáikat. És hogy a népiüket európai állammá, nagymúltú és nagyjövű nemzeté formáló eszme Trianon óta a déli végeken sem vesztett erejéből, azt az iftini magyarság hivatott vezetőinek, áldozatkészségüknek, szorgalmuknak és emyedetlen bizakodásuknak köszönhetjük. A kultúra, a szellem és az erkölcs erői mentették át értékeinket s ezért ma, a felszabadulás évfordulóján méltán illeti dicséret és elismerés a délvidéki művelődés és a sajtó lelkes munkásait, akik két évtizeden át jól sáfárkodtak és száz százalékosan teljesítették nemzetmentő és megőrző hivatásukat.

Hivatásuk hasonló a régi magyar végvárok vitézeinek szerepéhez és ugyanolyan fontos is. A felszabadulás óta pedig még nagyobb misszió és felelősség hárul a délvidéki magyar sajtóra, hiszen örökhelyei nem a hódítás és az erőszak előretolt állásai, hanem a lelkek békéjének, az egymás megértésének, az együtt és egymásért élő népek kölcsönös megbecsülésének kisugárzási pontjai. Seholy annyira szép és nehéz hivatás ez, mint éppen a bácskai földön, ahol boldogság, béke és nyugalom mindig csak akkor honolt az évszázadok folyamán s akkor lesz lehetséges a jövőben is, ha a lakosság egységben, szeretetben, színtelen megértésben és egymás jogának tiszteletében forrott össze.

Mint a magyar Délvidék szülötte, aki életem legelső és legmélyebb benyomásait itt szereztem, az évforduló alkalmából mély és megilletődött gondolatok a felszabadulás küzdelmes napjaira s szívemből kívánom, hogy a délvidéki magyar sajtó és minden egyes magyar ember a történelmi ökökhöz illő komolysággal szolgálja a népeket egybefogató és boldogulásukat biztósító szentistváni gondolatot.

Ma rádióműsor - Ára 20 fillér

Második évforduló

Irta: Gáspár Jenő

az Országos Magyar Sajtókamara igazgató-írótitkára

Már másodszer virrad fel a Délvidék visszatérésének diadalmas és örvendetes évfordulója. Ez a nap, amely a déli országrészeknek Szent István koronája védelme alá való örök időkre szóló visszatérését jelenti, mindig is ünnep marad mind a Délvidék, mind az Anyaország részére. Ugy érezzük azonban, hogy míg az első évforduló ennek az újból való egyesülésnek érzelmi hangjait szólaltatta meg, két esztendő elteltével már szabad hivatkozni azokra a reális tényekre, amelyek az egymásratalálás örvendetes gyümölcsei.

Az, aki figyelte 1938. óta a különböző országrészeknek visszacsatolását, megállapíthatja egész tárgyilagosan azt a kétségbevonhatatlan tényt, hogy az Anyaország és a mindenkori kormányok megcáfolhatatlan bizonyítékát adták a magyar államvezetés és alkotókészség európai nivójának. A különböző kulturális és gazdasági alkotások egész sora sorakozik fel a visszatért vidékeken, a katonai közigazgatás rendet teremtő munkája után azonnal megindult mindenfelé a béke teremtő alkotásainak sora, csupa olyan eredmény, amely az érzelmi szálak mellett nemcsak a lelkeken keresztül, hanem az anyaföld kincseinek erejével is szorosabbra fűzte a kapcsolatokat. Így volt ez a Felvidéken, Kárpátalján, Erdélyben, így volt ez Baranyában, a Muraközben és így a Délvidéken is. Csak így lehet megérteni azt, hogy a második világháború hajnalán és kellős közepén a mai Magyarország, jóllehet szintén kivieszi részét Európa védelmében az áldozatok kívánó véres háborúból, a többi országhoz viszonyítva boldogok szigete, ahol — bár háborus korlátozások között —, de mégis fejlődik kulturális és gazdasági életünk.

Hogy mi ennek a nagyszerű és lendületes munkának a titka, úgy hisszük, nem nehéz kitalálni. Semmi más, mint a lelkeknek az a gyors megbékélése és egymásratalálása, amely legszébb bizonyossága Szent István koronája erejének s országrészeket összetartó varázsának. Hiszen elvégre a visszatért országrészek huszegynéhány esztendőn keresztül más kulturában, más-más politikai rendszerben sőt sokszor más világnézeti szemléletben szenyvedtek és ha a régi nemzedékek meg is tartották lelki kapcsolatukat az Anyaországgal, mindentől közben egy új nemzedék nőtt fel, amelynek világnézeti elhajításán és politikai elnevelésén a megszálló hatóságok igen erősen fáradoztak. Mégis megtörtént a csoda s két esztendő eredményes munkája mutatja a Délvidéken is, hogy Magyarország déli része, amelynek történelmünk folyamán annyi fontos, véraldozatos és dicsőséges szerepe volt, nem kifelé, hanem az ország szíve felé nyíló kapunak bizonyult, annak a végvárnak, amelynek történelmi hovatartozásága ezerszázalékosan keresztül sohasem volt kétséges és elvitatható.

Ez a Délvidék speciális nemzetiségi megoszlása miatt legszebb eredménye a szentistváni Magyarország birodalmi gondolatának. Más visszatért vidékeken legfeljebb csak egyfajta nemzetiséggel kellett számolnia a magyar államnak, a visszatért Délvidék gazdagságának aranylányjára mellett a legkülönbözőbb nemzetiségek faláltak otthonot és megélhetést mindig és találnak ma is. A trianoni békekötést megelőző, külföldről, sőt más világrészekről irányított propaganda és annak kalóz ideológiája véglegesen megbukott a Délvidék visszatérésének kétszázéves távlatában. Ime, újból bebizonyosodott, hogy a magyar nép testvéri egyetértésben és békében tud élni nemzetiségeivel, hogy ha azokat kívülről nem ingerlik és ugyanolyan vallási, politikai, kulturális és gazdasági egyenjogúság jár a nemzetiségeknek, mint amilyen a magyarságnak. Az elmúlt kétszázéves bebizonyította, hogy a Délvidék lakossága valási, nyelvi, kulturális, politikai és gazdasági viszonylatban egyaránt Budapest felé fordult s maga az országát olyan szerves egységbe tudott simulni az anyaországgal, mint azelőtt is volt. A megszállás huszegynéhány keserves esztendeje itt is csak fájdalmas epizódnak bizonyult, olyan intermezzónak, amelyből elsősorban is nemzetiségünk tanultak és békés munkáik mutatja azt,

hogy az okulás tanulságait egyenként és összességben is levonták és megszivlelték.

Ezeket a megújított lelki, gazdasági, politikai és kulturális kapcsolatokat nézve köszöntjük ismét ezen az évfordulón a visszatért Délvidék népét magyar szívünk minden melegségével. Egymásratalálásunk valóban hazatérés volt, testvéri kézfogás, amelynek sohasem szabad elgyengülnie és meglazulnia. Szent István palástjának védőszárnyai alatt és ezeréves koronájának arany abroncsában ismét egy hazának vagyunk gyermekei és testvérei. Ezt soha ne feledjük el. Ezzel az érzéssel ünnepel-

T U R U L

FILMSZÍNHÁZ: TELEFON: 328

Péntek - hétfő

Bajtársak

Főszerepben:

SIMOR ERZSI,
SZILASSY LÁSZLÓ,
TIMÁR JÓZSEF.

POTMŰSOR: magyar és olasz híradó

Jünk s ezzel a gondolatmal menjünk előre tovább az alkotó munka és országépítés útján.

ÜNNEPELJÜNK...

Irta: Deák Imre dr. országgyűlési képviselő

Ma két éve dicsőséges felszabadulásunknak, — és ma már két év távlatából tekinthetünk vissza arra az elmúlt időszakra, amikor váltólázás, — forró-hideg remegéssel estünk az életet reménységéből sokszor a legkétségbeesettebb bizonytalanságba. Az elszakítottak akkor még vég nélkülinek tetszett, míg hosszú, több mint két évtizede, ma már lassan a távoli múltba vész. Érzelmi kihatalásai mint kellemetlen emlékek jótékony feledésbe merülnek és csak harcos tettei, emlékei gazdagítják majd a magyar történelmet.

Felszabadulásunk a lélek felszabadulásának ünnepe volt és ez marad mindenkorra, amíg a Délvidéken emlékeik megbecsülők és ebből táplálkozó magyar él. Mert a miénknek kell hogy valljuk nemcsak felszabadulásunk felejthetetlen perceit, a mámoros ünnepeket és a boldog, szabad munka kezdetét, de az elvesztett éveket is, amelyeket magunkból kiszakítani nem tudunk. Ez is a miénk. Minden megaláztatásával, szenvedésével és mostohaságával, mint ahogy a miénk kell hogy maradjon minden lelkes fellobbanásával, élni akarásával, küzdelmével, sikereivel, — azzal, amit egy-egy magyar lélek lelkes-lobogó lángjának felélesztése és még nagyobb lánggal való égése számunkra mindannyiunk életében jelentett.

Ezekről beszélni, írni, nem az ünnepi megemlékezés feladata! Ha a múltba merülünk is, — ne a sérelmeket keressük és ne a sebeinket mutogassuk. A sérelmeknek emlékeknek kell halványodniuk, a sebeinknek begyógyulniuk, még a törött csontnak is össze kell fornia most, amikor szabad emberként magyar hazában új nagy feladatra, új nagyszerű harcra kell minden tudásunkkal vérünk minden cseppjének feláldozásával felkészülnünk. Ehhez a küzdelemhez adja és sokszorozza meg erőnkét multunk dicsőséges helytállása. Érezzük át és tegyük tudatossá azt, hogy a ma kovácsok jövőnk megindításánál mi is ott voltunk. Mert ha csak könyvünk árjával mostuk is alá börtönünk falait, — ezek összeomlásához letiprott mi voltunkban, huszonötbotos, jogfosztott állapotunkban a belénk fojtott jajok erejével mi is hozzájárultunk. De azt se feledjük, hogy ha a két hosszú évtizeden át a napos oldalra sohasem kerülhetünk — az árnyékban, amelyben élni kényszerültünk, mint kristályosodhatott ki önerőnkben, a Csonkország minden akadályt leküzdő, az önálló nemzeti életet meglétesítő példamutatása nyomán a mi nemzeti programunk is.

Mert súlyos örökséggel kezdtek a reánk kirott nehéz sorsot! Nemcsak a vesztett háború minden keserve — a mértéktelenül nagy veszteségek fájdalmát fokozó hontalanság és az áldozat hiábavalóságának érzése, — de a világháború előtti magyar élet „eb ura fakó” és „vitam et sanguinem” két szélsőség között mozgó kirobbanásai is jelentették a kapott örökséget. Lelkileg a magyarság talán a világháborúra nem is volt felkészülve. És a féktelen bünyöszenvedélyek kirobbanásai milyen mélyre súlyosították a nemzetet. Harcát mindvégig hősiessé állította és mint történelme során mindig most is az örökkévalóságra hivatott nemzeti szellem diadalmaskodott. És éppen akkor, ami-

kor a Csonk hazában diadalát ülhette az önálló, független nemzeti élet, évszázadok harcainak eszménye, — szakítottunk el teljesen a gyökereivel kitéphetetlenül az ősi röge kapaszkozott, rügyező, majd virágjába boruló törzstől. Vihar által elsodort gallyá váltunk, a magasból a földre hullva. A levelek a törzs tápláléka nélkül elfonnyadtak, sok közülük lehullott, — és a törz ág az új talajon lassan-lassan gyökereket eresztett, táplálni a sorvadó és még élettel telő hajtásokat, leveleket.

A kevésből, vagy semmiből kellett valamit csinálni. A tanácstalanságot megszüntetni, a szerveztlenségből organizmust alkotni. Gyermeki sorsból küzdőképes férfivá fejlődni és végül is a kis közösséget élő, lélekző, alkotó egységgé kovácsolni. Végig kellett élni idegen, ellenes környezetben és önálló nemzeti élet minden fázisát — talán az egész magyar történelmet. És ha a körülmények kényszerű követelményei miatt nem is karddal, de a spirituális élet minden fegyverével, előlről kellett kezdeni a „honfoglalást” olyan területen, amelyet már egy évezred kapcsolt minden gondjával, keservével, de kirobbanó örömeivel és a munkás kezek életet teremtő erejével az örök Magyar Hazához. Születtek, mert kellett születniük, és lettek, mert lenniük kellett az örök Magyar Élet nagyjainak a megszállás alá került legeldugottabb magyarok lakta vidékén vagy akár egyedülálló szórványtelepen, akár más nemzetiségek közötti testvértelenségben. Hasonlóak dicső őseinkhez, akiket Makkai Sándor munkáiban olyan jellegzetesen festett meg. Egy-egy életet betöltő munkát egy-egy szóval jellemezve.

Minden a magyar sorssal foglalkozó testvéreinkben megvolt az „önnevelő” Bethlen Gábor fejedelem alkotóerejű gondolatainak teljessége. Így tudták ők az önnevelésen és önfegyelmézésen keresztül egyéni munkájukat a köztért áldozni, saját életüket az egész, — elszakított kis nemzetünk számára példázattá tenni. És így keletkezett bennük az „ébersztő” Zrínyi Miklós a költő szellemé. Az ő élete, a magyar sorsot mutató hullócsillag pályája tette ideáljává mindegyikük előtt a sohasem csüggedő vitézi magyar jellemet, amelynek alkotói: a hit, nemzetszeretet, műveltség és hősiesség.

Vajjon kiből hiányozhatott egy atom is a „sorsfordozó” Széchenyi István, Kémény Zsigmond leghívebb magyarának jelleméből, aki legfőbb nemzeti eszményül „az emberi műveltséggé magasztosult magyarságot” állította elének? Ő is mindig az „önerőből való” nemzetet kívánta, azt az eszményt, amely kisebbségi életünk sarkalatos tételévé kellett hogy váljék!

Kulturális életünk utat mutató vezetője a „kulturpolitikus” Wesselényi Miklós báró volt, aki a politikai élet legfontosabb feladatát a nevelői feladatban látta meg és juttatta ezt műveiben elsőnek szabatosan kifejezésre. Munkájával, törekvéseivel a nevelés feladatát egy közművelődési politika tengelyébe helyezte. Igénvégül a szűkebb értelemben vett kisebbségi élet irányítóműtató elgondolásait a „kisebbségi” Mikó Imre „Erdély Széchenyije” láttatta meg mindannyiunkkal, — ő, aki az akkori kisebbségi élet-

nez hasonló életet élő Erdélyben a sérelmi politika helyett közművelődési politikát hirdetett és teremtett meg.

Ime, a törzs és leszakított ág példázata még teljesebb. A megtépzott törzs új hajtásokat nevel, új erőteljes ágakat hajt, de ugyanarra a termőtalajra hullott ág ugyanazt az életetö nedvet szívja, ugyanabból táplálkozik. Fejlődésében pedig mindkettő ismét egyesül és egyesített hatalmas koronája bizton állja az új viharokat. A nagy ősök munkája táplálta a Csonkaország magyarjait és ugyanazon elődök példázó élete munkájának tanúsága és elgondolásainak a népi őstalajra való helyezése révén való megvalósítása adta minenkünk is minden gondoltunk, cselekedetünk rugóját. A tanító, nevelő, irányító ősök eszményein keresztül kristályosodott ki a mi nemzeti programunk, amelyet az immár halhatatlanná vált sorstársunk, kisebbségi életünk egyik világító fáklyája Szenteleky Kornél fejezett ki a legbeszédesebben számunkra egy mondattal: „szeressük azt, ami a miénk!”

A mai napon zászlódiszt öltött minden felszabadult délvidéki város. Legyen ez az ünnep igazolása multunknak és záloga jövőnknek is. Igen! A felszabadulás örömnepét üljük, azét a felszabadulását, amely nekünk az elszakított-ság súlyos és nyomasztó emlékeitől való megszabadulásunkat jelenti, de annak az ünnepét is, amely felszabadulásunkkal lehetővé tette számunkra az örök Magyar Munkába való korlátlan bekapcsolódásunkat. Mert ha voltak feladataink a multban, úgy ezek ma megkészszerződtek. Ha szükség volt a multban arra, hogy sorainkból minden magyar teljességgel váljék az „önvezető” Bethlen Gábor, az „ébresztő” Zrínyi Miklós, a „sorshordozó” Széchenyi István, a „kulturpolitikus” Wesselényi Miklós és a mostoha idő gyermeke Szenteleky Kornél méltó követőjévé, úgy erre a jövőben kétszeresen lesz szükség. És ha érezzük, tudjuk azt, hogy felszabadulásunk a lélek felszabadulását, koncentrált erejének szabad kifejtését jelenti számunkra, úgy mindezen erőknek fokozott érvényesülését kell latba vetnünk, hazánk oltárára áldozatul helyeznünk, mert felszabadulásunk mindenben az azt a nagyszerű feladatot is juttatta osztályrészüln, hogy karjaink számával megsokszorozva a Hazáért küzdő magyarok lendületét, — részt vehetünk abban a nagyszerű küzdelemben, amely egy nagyobb, boldogabb Magyarország és egy új Európa megeremtéséért folyik.

Unnepeljünk! Piruljon ki minden arc, langoljon minden szív a mai örömnepen! Még akkor is, ha újabb súlyos bójtök megpróbáltatásait a sorsunk. Sohasem feledjük, hogy a hozsuzu bójt Nagypéntekjén hangzott el Főméltóságú Kormányzó Urunk napiparancsa: „Honvédek, előre az ezeréves határokig!” — mert utána egy örökké emlékeztetés feltámadásban borultunk össze. És ma is az ezeréves határok védelmére hív a szózat, — hogy a ma bójtjét majdan ugyan az az örömteli feltámadás kövesse.

Hétfőn összeül a törvényhozás két háza

Budapestről jelentik: Az országgyűlés mindkét Házát hétfőre összehívták. A képviselőház 12 órakor, a felsőház 1/21-kor tart formális ülést. A karácsonyi szünet óta ez az első ülése a Házaknak.

A hétfői ülésen berekesztik a törvényhozás mostani ülészakát, a következő napokban azonban már megnyitják az új ülészakát. Az új ülészakával együtt jár a képviselőház két alelnöki, háznapjai és jegyzői tisztének új betöltése, valamint a bizottságok újjáalakítása. Értesülésünk szerint az eddigi alelnököket és háznapot újra megválasztják tiszttségükre.

Mihelyt megalakult a képviselőház új ülészakájában az új külügyi bizottság, Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter a külügyi bizottság előtt beszámol római utjáról és a külpolitikai helyzetről. Erre az ülésre valószínűleg már a jövő hét csütörtökén sor kerül. Másnap a felsőház külügyi bizottságában mondja el a miniszterelnök tájékoztatóját.

Mit tettél a hadiárvak érdekében?

Állandóan újabb erőket vetnek harcba az angolszászok Tunéziában

A tengelycsapatok kemény ellenállást fejtenek ki és rendben végzik kitérő mozdulataikat. — A keleti arcvonalon nyugalom Litvnov fokozottabb háborus erőfeszítéseket követel a szövetségeseiktől

A világháború három harctere közül a keleti arcvonalon és a Távolkeleten csak kisebb jelentőségű harcok folynak, annál nagyobb erővel tombol azonban a tunéziái csata.

A vezéri főhadiszállás

szombati hadijelentésében közölte, hogy a keleti harctéren nem voltak jelentősebb harcsemenyek.

Tunéziában tovább tartanak a súlyos harcok a mindig új erővel támadó ellenséggel. A rendíthetetlenül ellenálló tengely csapatok több helyen visszavetették az ellenséget és meggátolták áttörési kísérleteit. A déli szakaszon a nagy fölényben lévő ellenséges erők nyomására folytatják kitérő mozdulataikat a tengely csapatok. A német—olasz csapatok újra és újra harcban szállnak a nagy számbeli fölényrel támadó ellenséggel.

Az ellenség légitámadást intézett Nyugat-németország ellen. Lakóházakban károk keletkeztek, a lakósságnak veszteségei vannak. Nyolc ellenséges gépet lelőttek.

A norvég partok előtt ellenséges torpedóvetők megtámadtak egy német hajókaravánt. Két ellenséges gépet lelőttek. A hajókaraván sértetlenül érte el rendeltetési helyét.

Gyors német repülőgépek eredményesen támadást intéztek a délglajai partvidék katonai célpontjai ellen.

Az olasz hadijelentés szerint Tunéziában a német—olasz csapatok helytállnak az ellenség nyomásával szemben és rendben végzik tervszerű mozdulataikat. A kedvezőtlen időjárás mindkét részről korlátozza a légitvekenységet.

Az Interinf. részleteket közöl az

arcvonalokról

és jelenti, hogy a keleti arcvonalon csak a Kubán vidéken és a Donec középső szakaszán folyt harcivekenység. A bolsevisták megkísérelték, hogy nagyobb rohamcsapatokkal átkeljenek a német állások előtött előterén. A németek nem zavarták az ellenség készülődéseit és csak akkor vették összpontosított tűz alá a bolsevistákat, amikor azok már a német oldal felé közelítettek csónakjaikon és kompjaiakon. Az összpontosított tűz teljesen megsemmisítette az ellenséget.

A Doneci szakaszon csak századnyi erővel támadott az ellenség. A támadókat felmorzsolták és foglyul ejtették a németek. Izjum vidékén az ellenség előkészületet tett, hogy megtámadja a német magaslati állásokat. A német tüzéség már a készenléti állásokban meghusítottta a kísérletet. Állandóan tűz alatt tartották a németek az ellenség katonáit, akik gátat építettek, hogy az áradás ellen megvédjék állásaikat.

Az olvadás kiterjedt az egész arcvonalra és gátolja a nagyobb hadműveleteket.

A Bud. Tud. jelentése szerint a tunéziái csata eddig nem tapasztalt méreteket öltött. Az ember és hadianyag harcbevetése minden eddig felülmúl. A német—olasz csapatok eddig fel-tartóztatták az ellenséget, amely mind újabb erőt vet harcba. A tengely ellenálló ereje döntő próbatétel előtt áll. Német részről csak szükségzavu jelenéseket adnak ki a harcokról és ugyan ilyen tartózkodást tanúsítanak a harcok várható kimenetele tekintetében is. Megállapítják azonban, hogy az ellenség hetek óta újabb és újabb csapatokat von össze és nagy erőfeszítéseket tesz, hogy döntést érjen el.

A távolkeleti arcvonalakon főleg légitvekenységet fejtenek ki a japánok. A Bengáli öböl vidékén még kemény harcok folynak a japán és indiai-angol csapatok között. A japá-

nok felmorzsolták egy ellenséges zászlóaljait, amelynek parancsnokát is elfogták.

Göbbels

dr. birodalmi propagandaminiszter a Das Reichben foglalkozik a brit légitámadásokkal és megállapítja, hogy Németország éjjel-nappal dolgozik annak érdekében, hogy az angol terrortámadásokra megfelelő választ adjon.

Litvinov, aki Cubában tartózkodik abból a célból, hogy átnyujtsa nagyköveti megbízólevelét, nyilatkozott az United Press tudósítójának. A szovjet nagykövet kijelentette, hogy miután a szövetségesei korai győzelmi dalokat zengenek, a németek győzelmeket aratnak. Elengedhetetlenül szükséges — mondotta — hogy egyes szövetséges országok fokozzák háborus erőfeszítéseiket. Nem szabad megengedni, hogy a háboru utáni kérdések tárgyalása háttérbe szorítsa a szövetségesei háborus erőfeszítéseit.

Arra a kérdésre, hogy milyen a spanyol—szovjet viszony, kijelentette Litvinov hogy felesleges, hogy Spanyolország hadatüzenjen a Szovjetnek, hiszen már régebbi idő óta háboruban állanak egymással.

A FINN NÖKRE IS KITERJESZTIK A KÖTELEZŐ MUNKASZOLGÁLATOT

Helsinki, április 10.

Finn férfiak e hó közepén kezdődő általános munkakötelezettséget szabályozó rendelet végrehajtási utasítása elyben kimondja, hogy a munkaerőmozgósítást kiterjesztik a nőkre is. Az 1894 és 1924 között született nőket kötelezik munkaszolgálatra és munkaerejüket elsősorban a mezőgazdaságban veszik igénybe.

AMERIKA ÉRTÉKESIT 150 MILLIÁRD DOLLÁR ÉRTÉKŰ ARANYAT

Genf, április 10.

Az amerikai kereskedelemügyi miniszter pénzhigitás elkerülése végett javasolja, hogy értékesítsenek 150 milliárd dollár értékű aranyat.

AMERIKÁNAK KÉTSZER ANNYI OLAJRA VAN SZÜKSÉGE, MINT AMENNYIT TERMEL

Zürich, április 10.

Az USA nyersolajtermelése az első évben csak 50 százalékát biztosította a katonai és polgári szükségleteknek és emiatt a korábban, felhalmozott készletekből kellett felhasználnia, ami jelentős mértékben csökkentette a készleteket. Az amerikaiaknak súlyos gondokat okoz ez a körülmény. Az USA a háboru előtt külföldre is szállított olajat, most pedig behozatalra szorul. A behozatal a szállítási nehézségek folytán lehetetlen.

A nagyvilágból

Három nappal a borzalmas chilei földrengés után ugylátszik Perut is hasonló szerencsétlenség érte. Peruban rövid ideig tartó, de nagy erejű földrengés pusztított. Részletek még hiányoznak.

Tekintettel a légitámadások veszélyére Párizs külvárosában nem az iskolaépületekben folyik a gyermekek oktatása, hanem a szabadban. Így akarják elkerülni, hogy egyszerre sok gyermekek legyen kitéve a légitámadás veszélyének.

Antwerpenben pénteken és szombaton temették el az amerikai terrortámadás áldozatait. A gyászmisét Belgium primása pontifikálta. A halottakat tömegsírokban helyezték el.

A japán légitörök erős kötelékei eredményes támadást hajtottak végre Chittagong vidékének katonai célpontjai ellen és egy repülőterén elpusztítottak 9 földönvesztéglő repülőgépet.

Horvátország szombaton ünnepelte meg önállóságának második évfordulóját.

Pavelics sebesülési érmét alapított.

„Magyar külpolitika-világpolitika”

A Magyar Külügyi Társaság elnökének előadása Zomborban

A magyar nemzet egyik legnagyobb alakja: gróf Apponyi Albert mondta azt a mélyértelmű igazságot, hogy egy kormány csak akkor bír eredményesen, kellő súlyú külpolitikát folytat, ha politikájának irányítását a közönség meg is érti.

Soha a lakosságnak érdeke is van aziránt, hogy melyek a külügyi kormányzat célkitűzései?

Nem csak az egyének érdeke tehát, hogy tisztában legyen azzal, hogy nemzete életének rudja merre és miért fordul, de elsősorban államérek, hogy a lakosság tömegét megtanítsák a külpolitikai gondolkodásra.

Nemzetünk a trianoni megcsonkítás után a külpolitikai iskolázatlanság következtében valóban olyan helyzetben volt, mint az az ember, aki uszni soha nem tanult, nem tud s akit mégis a vízbe dobta: Önálló külpolitikai életre évszázadok óta nem szokott a magyar s amikor szerencsétlen szétदारaboságában önálló nemzeti életet kellett kezdenie, a legnehezebb helyzetbe jutott.

Egyre azonban megtanította a nemzetet az igazságtalan béke:

az ország sorsának jobbra, vagy balrafordulása elsősorban a külpolitikai helyzettől függ!

Ha valamikor, úgy ma, ezekben a sorsdöntő napokban valóban szükségét éri minden értelmesen gondolkodó ember, akár politikus természetű, akár nem, hogy a határokon túl lejátszódó eseményekre irányítsa figyelmét, de egyúttal szükségét éri annak, is, hogy

az eseményekből ne az utca, ne a suttogó propaganda, ne a bejött, vagy túlmerész kávéházi Konrádok véleménye szerint vonja következtetést, hanem olyan valakinek a véleménye alapján, akinek külpolitikai iskolázottsága vitán felülálló.

Zombor város Népművelési Bizottságának felkérésére dr. Eöttevényi Olivér m. kir. udvari tanácsos, ny. főispán, a Magyar Külügyi Társaság ü. v. elnöke vállalta el az első külpolitikai előadás megtartását Zomborban, melyet „Magyar külpolitika-világpolitika” címmel fog megtartani, f. hó 12-én este 7-órakor a városháza nagytermében.

Dr. Eöttevényi Olivér neve az egész országban ismeretes és széleskörű tudása, nagyraértékelt írói tehetsége, nagy politikai multja tette őt méltóvá arra, hogy a Magyar Külügyi Társaság ügyvezető elnökévé választották.

A Népművelési Bizottság feladatához híven kötelességének tartotta, hogy ma, amikor egy világ-égés közepette új Európa van kialakulóban, alkalmat adjon a város komoly gondolkodású lakosságának arra, hogy tárgyilagos, higgadt és a tényleges viszonyokat visszatükröző képet nyerhessen a helyzetről olyan ember előadására nyomán, kinek személye garancia arra, hogy az általa nyújtott előadás nagyértékű és mindenki számára komoly okulást nyújtó lesz. Ezen előadáson megtartására alkalmasabb személyt dr. Eöttevényi Olivérnél nem is találhatott volna a Népművelési Bizottság.

Az előadás díjmentes és pontosan 7 órakor kezdődik.

„A Nemzeti Munkaközpont öntudatos magyart nevel a munkásokból”

Nagy érdeklődés mellett zajlott le a NMK zombori szervezetének nagy-értekezlete

A Nemzeti Munkaközpont zombori szervezete nagy-értekezletet tartott a szervezet helyiségében. Az értekezleten, amely óriási érdeklődés mellett zajlott le, megjelent Péter Ernő építőipari országos szakmai elnök és Fodor Ferenc délvidéki kerületi titkár is.

A „Hiszekegy” elmondása után Burnách Dénes elnök meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket és az értekezletre meglepően nagy számban összejött munkásokat, majd átadta a szót Fodor Ferenc kerületi titkárnak, aki — értesítve a zombori szervezet nehéz helyzetéről — komoly, megfontolt szavakkal hívta fel a munkásság figyelmét arra, hogy a zombori szervezet válságba került: ennek a szervezetnek a sorsát, még az országos központ támogatásával is, csak a zombori munkások egymás között szervezkedve irányíthatják és emelhetik a szervezetet arra a magasságra, amelyről tekintélyével akadályok nélkül oldhatja meg problémáit.

— A Nemzeti Munkaközpont nem kereskedelmi alapokra helyezkedik, — mondotta többek között Fodor Ferenc — hanem a munkásság tömörítését tűzte ki céljául: nemzeti alapokra épült a Magyar Munkások Országos Szervezete, hogy a munkásokat fegyelmre tanítsa és becsületes magatartásukkal az őket megillető jogokat elnyerhessék. Így akar adni ez a szervezet az országnak művelt munkástársadalmat, így akar a Nemzeti Munkaközpont nemzeti munkásosztályt nevelni. Az országnak ma éppen olyan szükséges van a jó, a munkahelyét kifogástalanul betöltő munkára, mint az öntudatos és főként fegyelmezett magyarra. A régi, a materialista rendszer, az öntudatos munkást termelte ki, a mai, a nemzeti alapokon haladó munkásszervezet azonban már öntudatos magyart nevel a munkásokból. A magyar nemzet nagy ereje kell legyen az öntudatos magyar, hogy a belső front minden tekintetben szilárdan álljon ellen a külső, az idegen, a mérgező propagandának. Kivétel nélkül minden magyar munkásnak kötelessége megvédeni a belső rend nyugalalmát és a legpéldásabb fegyelmét kell tanúsítania úgy a hatósággal, mint a vezetőkkel szemben. Aki nem a hazáját dolgozik, nem a nemzetének él, az nem is közénk való, az áruló!

Fodor Ferenc további beszédében figyelmeztette a munkásokat a bolsevizmus veszélyeire.

re, majd a nemzetiségi munkásságról szólva kijelentette, hogy a Nemzeti Munkaközpontban bármikor helyük van, ha természetesen becsületes szándékkal jönnek a szervezetbe és lojalitásukkal be is bizonyítják, hogy méltók a magyar haza szeretetére.

Ezután Péter Ernő építőipari országos szakmai elnök emelkedett szólásra. Beszédében felszólította a zombori építőipari munkásokat, hogy lépjenek be a Nemzeti Munkaközpont Magyar Munkások Országos Szövetségébe, mert azzal saját érdekükben cselekszenek. Lássák végre be a zombori építőipari munkások is, hogy a NMK olyan országos szervezet, amely tekintélyénél és tekintélyes vezetőségénél fogva magas nívón áll, — magasabban, mint az egykori szocialdemokrata párt szervezete — és harcában erős, mert munkája a nemzet munkája. Ebből az irányból soha sem tér el a szervezet.

— Uzenem a zombori építőipari munkásságnak, — mondotta Péter Ernő — bárhogyan rágalmazták is bennünket a volt szocdem szervezetek mégis minket igazolt az idő. Emlékezzünk csak vissza arra a november 3-ra, amikor az építőiparban indított sztrájkjal soha meg nem bocsájtható bünt követtek el a munkássággal szemben: sokan egész szezonban csak tíz hetet dolgoztak, a sztrájkjal minden lehetőségétől megfosztották a munkásokat és a veszteségeket többé soha semmiféleképpen nem pótolhatták! A Magyar Munkások Országos Szervezete a legszigorúbban torolja meg a sztrájkot, vagy — szabotázst: ebben a szervezetben csak munka lehet, országépítő munka, becsülettel!

Beszéde során Péter Ernő kifejtette még a szervezeti élet ápolásának nagy fontosságát és súlyos szavakkal ítélte el azokat a munkásokat, akik mindannyiuk közös érdekét nem tartják szem előtt, nem tömörülnek, nem az összefogásban látják az erőt, hanem közömbös, vagy éppen nem bajtársi magatartásukkal a szét húzást segítik elő.

A napirenden szereplő kérdések megvitatása után meghallgatták a munkások panaszait és Fodor Ferenc délvidéki kerületi titkár ígéretet tett, hogy a munkásság ügyében személyesen fog eljárni az illetékosoknál.

M^c C O R M I C K

traktorhoz, ekéhez, tárcsás boronához

való saját gyártmányú alkatrészeket rak-tárról azonnal szállítunk. Fienger és főtengelyköszűrőlések a legpontosabb kivitelben. Gyártunk mindenféle traktor és autó alkatrészt rajz vagy minta után

Magyar fogaskerék-, autó-, traktoralkatrész- és gépgyár kft.

Budapest, VIII., Nagytemplom utca 31

Telefonszám: 146—155.

Távíratcím: MODUL, Budapest.

A hadiárva-gondozás ügyében az értekezlet úgy határozott, hogy a tisztújító közgyűlés után a javaslatot felterjesztik az országos központihoz jóváhagyás végett, s majd azután hoznak határozatot ebben az ügyben.

A munkáskirándulásokat májusban majális keretében rendezik meg. A könyvtár felállításához szükséges könyvek gyűjtését a munkások egymás között és ismerőseik körében megkezdték, a játékermet is néhány napon belül felállítja a vezetőség.

Légvédelmi lovtalanítás!

minden vas, fém, rongy, papír hulladékát küldje el. Jó áron megveszünk

a hulladékgazdálkodás körzeti megbizottja, ZOMBOR, Arany János utca 31

A zombori munkapiac helyzete

Munkát keres 82,

munkát kaphat 46 munkás

A m. kir. Állami Munkaközvetítőhivatal zombori kirendeltségének szombati jelentése szerint Zomborban munkát keres 82, munkát kaphat 46 munkás.

MUNKÁT KAPHAT:

Férfi: 1 kovács, 1 faasztorgályos, 2 szabó, 1 cukrász, 4 mezőgazdasági család, 1 szolga, 1 kocsis.

Nő: 1 vendéglői szakácsnő, 3 gyermeklány, 15 mindenes, 5 mindenes szakácsnő, 1 perfekt szakácsnő, 1 szobalány, 3 bejárónő.

Tanonc: 1 kovács, 1 vasöntő, 1 cserépkályhás, 1 szijgyártó, 1 kötélverő, 1 asztalos.

MUNKÁT KERES:

Férfi: 1 kertész, 9 mezőgazdasági család, 1 kovács, lakatos, 2 bádogos, 2 gépész-kovács, 1 fűtő, 2 téglaverő, 1 asztalos, 1 molnár, 1 vegyész, 5 kőműves, 4 ács, 2 szobafestő, 1 pincér, 1 portás, 2 magántisztviselő, 1 raktárnok, 2 kereskedő segéd, 3 napszámós, 5 szolga, 1 kapus, éjjeli őr, 3 kocsis.

Nő: 2 magántisztviselőnő, 1 éttermi szakácsnő, 2 gyári munkásnő, 2 napszámós, 2 házmesternő, 1 házvezetőnő, 3 gyermeklány, 15 háztartási alkalmazott.

Tanonc: 1 szabó, 1 géplakatos.

Jelentkezés a m. kir. áll. Munkaközvetítő Hivatalnál, Gömbös Gyula utca 9 sz. alatt.

Kirándulók figyelmébe

Megnyílik a sikarai vendéglő, folyó hó 11-én, vasárnap. A nagyérdemű vendégek szives pártfogását kéri, a jó „csengődi kedárta” és gazdája

Zarubszky Gyula
vendéglőmester.

ROHAMOS GYÓGYULÁS

— Szóval doktor ur, ki tud gyógyítani félnétségemből?

— Hogyne. Van egy betegem, hasonló panaszai voltak, de már annyira javult az állapota, hogy legutóbb száz pengőt kért tőlem kölcsön.

Örömet okoz barátomnak kúrád honvédrokonának. Ismerőseinek, ha rendszeresen küldi neki a „Délvidéket”.

Három halálos ítéletet hozott a zombori rögtönítelő bíróság

Kolompár Balázst, Masirevics Lyubomirt és Hajnal Antalt kötélt általi halálra ítélték, Sarnyai Józsefet és Sztojacsics Velimirt felmentették és elrendelték azonnali szabadlábrahelyezésüket

Kegyelemre terjesztették fel az elítélteket

A zombori törvényszék rögtönítelő ötös tanácsa Brommer Odón törvényszéki elnök elnöklésével pénteken este 10 órakor hozta meg az ítéletet a vakmerő éjszakai rablótámadók ügyében.

A péntek délelőtt lefolytatott tárgyalásról a Délvidék részletesen beszámolt. A bizonyítási eljárást délután fél háromkor fejezte be a rögtönítelő bíróság. Délután fél 5 órakor került sor a vád és védbeszédre.

Pappfalvy Lajos dr. királyi ügyész hatalmas vádbeszédet mondott, amelyben a rablótámadás minden egyes részletére és mozzanatára kitért. Ismertette a vádlottak vallomását, amelyből világosan megállapítható, hogy a tettesek megfontolt szándékkal vezették ki Kárpáti Endrét a Thököly ut végére, ott leütötték és kifosztották.

— Nem lehet szó arról, hogy bosszúból vagy a kocsmában történt incidensből kifolyólag határozták el magukat a vádlottak a tett elkövetésére, mondotta. Hiszen amikor záróra után a kocsmából hazafelé tartottak, az egyik vádlott még cigarettát kért a sértettől. Ha megadta volna Kárpáti, akkor nem kért volna több cigarettát, sőt ha kínálja, azt el sem fogadja. A vádlottak ilyen irányú védekezése tehát megdőlt a vallomások során. Kolompár beismerte, hogy a sértett pénztárcáját elvette, s a levél-tárcájában talált 210 pengőt elrejtette. Masirevics 10 óráját vitte el Kárpátinak, Hajnal ellen pedig terhelően vallott Sztojacsics, aki szerint a vádlott leütötte Kárpáti, és azt mondta társainak, hogy: Rajta, most már fosszatok ki. Így tehát az első, a második és a harmadrendű vádlott aktívan részt vett a rablótámadásban. A negyedrendű vádlott fiatalkorú. Sarnyai is jelen volt, de nem bántalmazta Kárpáti. Sztojacsics hümrészes, mert fogta a postás sapkáját és táskáját.

A királyi ügyész Kolompárra, Masirevicsre, Hajnalra és Sztojacsicsra halálbüntetést, Sarnyaira 15 évi fegyházbüntetés kiszabását kérte.

Ezután felsorakozott a védelem. Kolompárt Viczai Alajos dr. védte. Kérte a rögtönítelő bíróságot, hogy vegye enyhítő körülménynek a vádlott töredelmes beismerését és részegségét, s az ügyet utalja rendes bíróság elé, mert csak testi vétségéről van szó.

Paál Sándor dr., Masirevics Lyubomir védője a bizonyítás kiegészítését kérte. Szerinte az órák Masirevics találta. Az a dulakodásban a földre eshetett. Rablásról tehát nincs szó.

Deák Imre dr., Hajnal Antal védője is a bizonyítás kiegészítését kérte. Veszeloovszky József dr., Sarnyai és Sztojacsics védője védenecinek ártatlanságát hangoztatta. Mint a vallomásokból kitért, ők ketten nem is vettek részt a rablótámadásban. A zsákmányon sem osztozkodtak. Kérte felmentésüket.

A rögtönítelő tanács visszavonult, majd kihirdette döntését. Eszerint a bizonyítás kiegészítésére irányuló indítványt elvetette. Fél hétkor a tanács visszavonult ítélethirdetésre.

Az ítélet iránt hatalmas érdeklődés nyilvánult meg a városban. A vármegyeháza előtt egész tömeg verődött össze, akik, kitarotán várják a kiszivárgó híreket. Dacára a korán beálló sötétségnek, senki sem mozdult helyéről.

A rögtönítelő bíróság fél tíz után hirdetett ítéletet. Kolompárt, Masirevicsot és Hajnal Antalt a bíróság halálra ítélte, míg Sarnyait és Sztojacsicsot felmentette és elrendelte azonnali szabadlábrahelyezésüket.

Az indokolás szerint a bíróság megállapította, hogy a támadók előre megfontolt szándékkal követték el tetteiket.

Az elítéltek sápadtan, reszketve hallgatták végig az ítélet indokolását. Csak a két felmentett arcán látszott megkönnyebbülés. Kolompár az utolsó szó jogán kegyelmet kért. Masirevics szintén. Hajnal alig tudta kinyögni:

— Ártatlan vagyok, kegyelmet... kegyelmet!...

A rögtönítelő bizottság ezután kegyelmi tanácssa alakult át és az elítélteket kegyelemre terjesztette fel.

Ujabb három hadiársvát vállalt Zombor

A zombori tűzoltó parancsnokság, Nagy János csővezető és Gróf István munkavezető vállalt egy-egy hadiársvát

A hadiársvák érdekében folyó zombori szervezkedés újabb örömdetes eredményeiről számolhatunk be olvasóinknak. Ezek az újabb jelentkezések bizonyítják, mennyi a szív Zomborban, mennyi szeretet nyilvánul meg a magyar hősök apa nélkül maradt gyermekei iránt és milyen kötelességérzés és hazaszeretet hatja meg ennek a városnak a lakóit.

Ma Jónák Ernő tűzoltófelügyelő bejelentette, hogy a zombori tűzoltó parancsnokság tiszteikara és legénysége elvállalja egy hadiársva nevelését. Fiút szeretnének, hogy jó tűzoltót neveljenek belőle. Nagy János tűzoltó csővezető bejelentette, hogy örökbefogad egy hadiársvát. Kislányt szeretne, akit saját gyermekeként nevelne fel.

Gróf István köztisztviselési teveli munkavezető felesége megjelent szerkesztőségünkben és elmondotta, hogy szeretne örökbefogadni egy hadiársvát. Nagyon szeretik a gyermeket, és egy 4-6 éves kislányt szeretnének örökbefogadni. Nem vagyonosak, de az ellátáson kívül sok szeretetet és gondoskodást tudnának nyújtani a kis hadiársvának.

Ezzel most már kilenc hadiársva felnevelését vállalták a zomboriak.

Itt jegyezzük meg, hogy a Baross-Szövetség Zombor és Vidéke szervezete hétfőre választmányi ülést hívott egybe, amelyen egy hadiársva felnevelése ügyében hoznak döntést.

Agyonkinozta áldott állapotban lévő feleségét egy bestiális vajszkai napszámos

A vajszkai csendőrség jelentette a zombori ügyészségnek, hogy gyanús körülmények között meghalt Krajcsik Józsefné sz. Weber Regina vajszkai asszony. Az ügyben megindított vizsgálat borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságra derített fényt.

Megállapítást nyert, hogy az asszonyt férje, Krajcsik József, napszámos ölte meg. Krajcsik brutális részeges ember, aki gyakran verte meg feleségét. Néhány héttel ezelőtt szörvénységben nekiesett áldott állapotban lévő feleségének és ököfél többször gyomron ütötte, úgy-

A Magyar Nők Lapja

új formában, gazdag illusztrációval, film, szépségápolás, divat, szép otthon, kézimunka rovatokkal kibővíve jelent meg az új pompás külsőt felülmúlja az irodalmi tartalom.

PAPP JENO,

a lap modern szellemű, kitűnő főszerkesztője a MAGYAR NŐK LAPJÁ-ban írja ismert, művészi szinkritikáit, amelyek „Színházi Krónikák” címmel jelennek meg.

A nemes irodalmi versenyben az első helyen vezet ma a MAGYAR NŐK LAPJA és ezt a helyet meg is fogja tartani, mert a magyar írók színejavának válogatott írásait közli s emellett gazdag rovataival számról-számrá érdekes meglepetésekkel szolgálja a közönség igényét.

Az átalakított lapból az érdeklődőknek ingyen küld mutatványszámot a MAGYAR NŐK LAPJA kiadóhivatala Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

KÉRJEN MUTATVÁNYSZÁMOT!

hogy az asszony ágynak esett és azóta is súlyos betegen fekszik. A beteg asszonyt Krajcsik többször azzal fenyegette meg, hogy megöli. Néhány nappal ezelőtt elment hazulról, azzal, hogy tehenet vesz és egész nap és éjszaka távolmaradt, majd másnap reggel holt részegen érkezett haza. Nagobbik gyermekét átküldte a szomszédba, hogy ne legyen tanuja tettének, majd rátérdeelt a beteg asszony gyomrára és azt addig kínozta, amíg ki nem lehelte lelkét. Az anya sírását és segélykiáltásait hallotta a kisebbik gyermek, de úgy megrémült, hogy nem tudott segítségért futni. Amikor a nagobbik gyermek hazaért, az anya már halott volt. A bestiális napszámos még akkor is szorongatta és kínozta feleségét, amikor az asszonyban már nem volt élet és csak a gyerekek segélyhívására oda-futott szomszédok tudták kiszedni a holttestet a bestiális ember kezéből.

Krajcsikot bezárolták a zombori ügyészség fogházába.

Nagyszabású fodrászverseny Zomborban

A verseny keretében a fodrászipar mesterei és tanoncái mérik össze tudásukat

A zombori borbély és fodrász mesterek a közelmúltban Zomborban megtartott tagértekezletükön elhatározták, hogy május 3-án a Zombor és Vidéke Ipartestület zombori székházában házfodrászversenyt rendeznek. A versenyen fodrász mesterek és tanulóik vehetnek részt. Így a verseny programja két részből áll a tanulóik és a mesterek versenyéből.

A verseny a tanulóik gyorstörőváltási versenyével kezdődik, amit a tanulóik férfihajvágási versenye, majd a tanulóik női vashullámosító versenye követ. A mesterek ugyancsak a gyorsborotválásban, férfihajvágásban és női haját vashullámosító ügyességükben mérik össze mestertudásukat.

A benevezési díjak tanulók részére: a borotválási versenyre 3 P, nyírási és a hullámosító versenyre pedig 5 P. A mesterek részére a benevezési díjak ennek a kétszeresét tesszik ki. A benevezésekkel és a versenyre vonatkozó mindennemű érdeklődéssel Vidékváros Józsefhez (Zombor, Flórián utca) kell fordulni. A benevezések határideje 1943. május 1. A versenyváltás félér köpegyben modellekkel együtt a verseny megindulása előtt negyedórával tartoznak megjelenni. A verseny délelőtt 9 órakor kezdődik, mely előtt a modellek haját bizottság vizsgálja felül.

A verseny nyertesét díjazák.

A hadiársva a nemzet árvája!

KÉT ÉV ÉPÍTŐ MUNKÁJA

A FELSZABADULT DÉLVIDÉKEN

ÉVTIZEDEK MULASZTÁSAIT PÓTOLJA A DÉLVIDÉK A FELSZABADULÁS ÓTA

Két munkás év telt el a Délvidék visszatérése óta. Amikor a felszabadító honvédség bevonult erre az ősi magyar földre, már folyt a két ellentétes világ élethalál harca és most, amikor a visszatérés boldog évfordulóját ünnepeljük, még mindig tart a roppant erők minden eddigig felülmúló küzdelme, amelyből mi is kivesszük a részünket. Háborus két év volt az elmúlt két esztendő és mégis munkás éveknek nevezzük őket, mert, míg honvédségünk a végtelen orosz pusztaságokon hősi hagyományainkhoz méltón állta a harcot és távollattarta az ellenséget és határainktól, addig ilthon olyan nagyméretű és messzeágazó munka folyt, amely békében is dicsőségére válnék a nemzetnek.

Amikor a gazdagság hírnevében álló Bácska két évvel ezelőtt visszatért, nemcsak gazdagságát, nemcsak a kisebbségi sorsban is mindvégig töretlenül megtartott, sőt megerősödött magyarságát hozta vissza, hanem problémáit is. A felszabadulás után az Anyaország láthatta, hogy mink van, mi pedig láttuk, hogy mink nincs még. És minden gazdagságunk ellenére is láttuk, hogy sok tekintetben milyen szegények vagyunk. Láttuk mi és látták az anyaországi testvéreink is, akik a kormány megbízásából idejöttek, hogy beleillessék a Délvidéket az ezer éves magyar haza keretébe. Fegyverek zaja zavarta az alkotó munka békéjét, a nemzet fiainak egyrésze fegyverrel váltotta fel a munka békés szerszámaikat és mégis olyan építő munka folyt ezen a felszabadított területen az elmúlt két év alatt, amelyre joggal lehetünk büszkéek mindannyian akár a trianoni szűk határok között, akár kisebbségi sorsban értük meg a Délvidék visszatérésének örömnapiját.

Össze kell csak hasonlítani a két év előtti délvidéki állapotokat a mai helyzettel, hogy megállapíthassuk, micsoda alkotó munka folyt ezen az áldott földön, milyen hatalmas arányokban indult meg a fejlődés, minden háborus nehézség és egyéb bajok ellenére is. Új élet fakadt ezen az ősi földön, és új kalászkokba szökent az elvetett mag. Rengeteg problémánk volt és elvégzett munka ellenére, van még ma is. A két esztendő azonban évtizedek hiányait pótolta sok vonatkozásban.

Nem szorul külön bizonyításra, hogy az idegen uralom alatt nem sokat törődtek a Bácska fejlődésével, sőt akkor sem tértünk el az igazságtól, ha megállapítjuk, hogy az első világháború előtti rendszerek is követtek el mulasztásokat. Ezért volt oly sok a tennivaló. Az 1941. áprilisában beköszöntött új élet azonban azóta jórészt pótolta a hiányokat.

Ha végigjárjuk

Bácskát, élénk járul az elvégzett munka nagysága. Anyagi és szellemi vonatkozásban egyaránt építés folyt és folyik itt, szorgalmas, nagyvonalú, jószándéku munka, minden megbecsülést megérdemlő eredményes erőfeszítés. Az elhanyagolt Bácskában a teremő munka zaja tulkiabálja a határokon kívül dúló csaták harciármáját és a szebb jövő széles perspektíváit rajzolja a magyar horizontra.

Nehéz volna elkészíteni ennek a két éves építő munkának a mérlegét és még nehezebb teljes jelentőségében lemérni a munka látható és láthatatlan eredményeit és kihatásait a jövőre nézve, annyit azonban leszögezhetünk, hogy áldásos munka volt, nemzetépítés és jövővívás.

A két év alatt végzett munka egyik legjelentősebb területe a kisebbségi sorsban anyagilag legyengült délvidéki magyarság megsegítése volt. Az áldott bácskai föld sok ezer holdját juttatta ez az erőfeszítés arra érdemes magyarok kezére. Ezen a vidéken mindig a magyar tömegek voltak a legszegényebbek, a legeleset-

tebbek. A magyar kormány ezt a helyzetet akarta orvosolni azzal az intézkedéssel, amellyel a bácskai sokgyermekes családok ezreit földhöz, házhelyhez, házhoz juttatta és juttatja majd a jövőben is. Önálló magyar egzisztenciák születnek, a mezőgazdaságban, iparban, kereskedelemben. Egyre több magyar föld kerül magyar kézbe és ezzel évszázados mulasztások jóvátétele kezdődött meg. A piros cserepes ONCSA házak százai jövőhódító nemzedékeknek adnak otthont. Utak, hidak, középületek épülnek, mindenütt lázas munka. Az elhanyagolt bácskai városok és községek egész sorában Egészségházak, tüdőgondozók, zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálatok sielnek a széles néprétegek segítségére, szépíteni a márt és építeni a holnapot. Az apró délvidékieket napközi otthonok, bölcsődék ápolják és erősítik. Szociális téren olyan munka folyik itt, mint még soha, s hogy mégis vannak megoldatlan problémák, annak okai csak a mai helyzetben keresendők. Eljönnek majd az idők, amikor a harci zaj elhallk és min-

den erő egyetlen cél érdekében feszül munkára. Akkor majd megoldódnak a még meglévő problémák is.

Dé szellemi vonatkozásban is jövőépítő munka folyt a két év alatt és folyik ma is a Délvidéken. A lelkek lélekje visszatért. A magyarság lelkében új erők fakadnak és a diadalmas életigenlés duzzadt izmokat feszít építő munkára. Új századok alapjait rakják le ezen a vidéken. Ami pedig nemzetiségünket illeti, ezen a téren is öröndetes átalakulás jelei mutatkoznak. Lassan megtalálják helyüket a magyar nap alatt és belátják, hogy a magyar állameszme biztosítja számukra az egyetlen biztos utat a jövő felé.

Két éve újra magyar a Délvidék. Ez az a két év összeforrasztott bennünket lelkileg is a Csonkaországgal, amellyel elválaszthatatlanul egyek vagyunk és egyek maradunk. Az a munka pedig, amely a Délvidéken folyik az ország, a magyar nemzet elpusztíthatatlan örök erejét mutatja. Kard az egyik, építő szerszám a másik kézben és nyugodt jövőbebizással haladunk a jobb holnap felé.

A vármegyei Vitézi Szék munkája

A visszatért Délvidék arányaiban nagy, minőségében fontos és kényes feladat elé állította Bácsbodrog vármegye és a területén lévő négy törvényhatósági jogú és két megyei város Vitézi Székét. A feladatok olyan méretűek a nagy vármegye területe, népessége, nemzetiségi viszonyai és a telkes vitézek nagy száma, valamint a százával beérkező új vitézi kérvények feldolgozása stb. miatt, — hogy ehhez fogható feladat nem nehezedik az ország egy Vitézi Székére sem.

Ez a feladat az élen álló vitézi székkapitánytól körültekintő és kitartó munkát kíván. Osztottnak ebben a beosztott vitézi szervek, úgy a vármegyei Vitézi Széknél, mint a járásokban és városokban működő 18 járási vitézi hadnagy és ezek helyettesei, továbbá a vitézi őrmesterek, valamint a négy zárt vitézi telep felügyelői és a 24 vitézi telep telepvezetői.

A Vármegyei Vitézi Szék 1941. december havában alakult meg. Ekkor iktatta székkapitányi tisztségébe vitéz tiszábeői Hellebronth Antal vezérezredes, a vitézek főkapitányának helyettese vitéz Barlay János vezérőrnagyot, aki azóta fáradhatatlan munkával áll a Vitézi Szék élén és nagy körültekintéssel és erős kézzel oldja meg a Vitézi Székre háruló rendkívüli és nehéz feladatokat.

A Vitézi Szék közel két éves munkáját és az e téren fennálló rendkívüli arányokat azonban szavakkal csak ecsetelni és vázolni, de kifejezni, a munka nemzetvédelmi, szociális értékéhez és mértékéhez képest, csak számokkal lehet.

A csonka bácskai vitézi létszám: 54 tiszti és 285 legénységi vitéz volt.

A telkes vitézek száma: 19 tiszti és 118 legénységi vitéz.

A csonka Bácskában számottevő vitézi telepek nem voltak.

A járasok száma 3 a járási vitézi hadnagyk száma 5 volt. A vitézi telkek területe: 1893 kat. holdat tett ki.

Délvidék visszatéréssel a Vitézi Szék Zomborba költözött és jelenleg is a vármegyeházán működik.

A jelenlegi létszám a következő:

A vitézek összes száma: 98 tiszti, 1.044 legénységi.

Ebből telkes vitéz 22 tiszti, 600 legénységi.

A vitézi telkek területe 1.165 hold tiszti és 9.790 hold legénységi telek.

Azoknak az 5—100 hold közötti zsidó birtokoknak a száma melyek kiosztása a Vitézi Székre hárul, meghaladja a 300-at. területe pedig kitesz kb. 20.000 kat. holdat. Ezeknek letárgyalása most van folyamatban. A munka egyelőre a Felsőbácskában folyik és csak ezek letárgyalása után kerül sor a visszatért Délbácskára és jutnak ennek során telekhez az azt kiérdemelt első vitézek 30 és az újvilágháborús vitézek 70%-ban és ezen 70%-on belül az új világháborús katonák hátramaradottjai és a tűzharcosok stb.

A Vitézi Rend ezzel olyan feladat végrehajtását vállalta magára, mely a szociális és vitézi szellem, a katona eszmény szolgálatát és a hősi kultusz ápolását jelenti. Különösen kihangsúlyozzuk azt, hogy ennek az eljárásnak a során a mostani háború új hőseinek, vagy hozzátartozóinak vitézi telekkel való azonnali megjutalmazására kerül sor.

Ehhez a munkához kéri a vármegyei Vitézi Szék Bácska népének megértő segítségét, hogy megértő szeretettel, a régi bácskai lélekkel meneteljünk kéz a kézben az új szebb magyar jövő felé.

vitéz Gazsi Béla
t. százados, széktartó

A hős azért hal meg, hogy a nemzet éljen. Gondoskodjunk a hősök árváiról

„A kiművelt emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma”

Az iskolán kívüli népművelés két éves munkája

Csak a nagy megpróbáltatások, a létkérdést veszélyeztető nagy megpróbáltatások taaitották meg a magyar nemzetet arra, hogy a legnagyobb magyarnak: dr. Széchenyi Istvánnak nagy mondása mennyire nagy, mennyire komoly igazság.

Annyit beszéltek, s manapság is annyit beszélnek a nép kulturális felemeléséről, oly sok szép frázis, oly sok sziporkázó elmefutás hangzott el erről a kérdéssel Széchenyi óta, hogy a trianoni csapás után, az élet, vagy halál kérdése előtt megtorpanó nemzet élni akarása görcsös erővel kapaszkodott bele nagy, nemzetmentő gondolatba.

A forradalom után újra megkezdte működését a Szabadoktatási Tanács Miniszteri rendelettel újra megalakított és Szabadoktatási Bizottságokat és 1922-ben gr. Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter nagystílű rendeletével megszerzezi az iskolán kívüli népművelési munkát.

Széchenyi nagy gondolata ezen rennelettel a megvalósulás útjára lép s az agyonnyomorított Csonkaország 22 éves fejlődése, kulturális és a nemzeti gondolatban való csodálatos megerősödése, sőt a semmiből csaknem mindent előteremtő erőfeszítésének egyik bővíző forrása az iskolán kívüli népművelés eredményes munkája.

Az élni akarás azonban csodát termelt a leszakított, a kisebbségi életre kárthatott magyar tömegeknél is.

Ezen kárthatott részek közül a legártalmasabb megállapítás szerint is a Délvidék jutott a legnehezebb, legkiszolgáltatottabb helyzetbe.

Közismert: Erdélynek a régi mult dicső emlékeibe kapaszkodó vitalitása. A Délvidéknek tradíciói sem voltak, melyek hirtelen elszakították volna a kisebbségi sors első éveiben. Az anyagotól elszakítva megbénult teljesen.

Jószándéku, lelkes, a kisebbségi sorsot a néppel együtt vállaló és a mindentől való visszavonulás elefantosom-terayába bezárkózni nem akaró kis kultúremberok, a ma javarészen tengődésre itélt, régi kultúregyesületek, fahasi körök munkájának hőskora volt ez az idő!

A »Kárpátoktól az Adriáig« című teórián felnevelt kultúremberok közül azok, kiknek volt elég lelkiismeretük és bátorságuk ahhoz, hogy a hivatalos hatalom, helyesebben a helyi hivataloskodó hatalmascskák baszkodásaival, ijesztgetéseivel nem törődve a magára hagyott magyar kultúra, a magára hagyatott nép szolgálatába álljanak, több-kevesebb gyakorlatiassággal, szakértelemmel, egységes irányítás nélkül, de a gondolat imádságos szeretetével álltak munkába.

Megindult a lázas munka!

Egyesületeink és napról napra szaporodó, felbátorodó kulturális munkásaink álltak sorompóba egymással versenyezve, hogy a letargiából lassan ébredő tömegeket felrúzzák s az édes magyar anyanyelv, a nemzeti kultúra ismertetésével táplálják a lelki vigasságot szomjazókat.

Az eredmény természetesen változó volt. Központi irányítás hiányzott, hiányzott a könyv, az anyag és sok, csaknem minden attól függött, mit enged meg a főbíró, vagy a jegyző, vagy horribile dictu: a rendőrzvezető ur!

Ez a munka természetesen díjmentes volt és nagy a száma annak a névtelen kulturális munkásokból álló tömegnek: tanítóknak, papoknak stb., kiknek ezen nemzetmentő munkásságáért a multban sok kellemtelenséget, mellőzést, állásvesztést kellett szenvedniük.

A kisebbségi sors második évtizedének végén alakul meg a DMKSz mely a változott és kissé enyhülő politikai atmoszférában végre rendszert vihetett bele az iskolán kívüli kulturális munkába. Hálátlanul lenne elhallgatni, vagy letagadni az egyes községek, városok kultúregyesületeinek erőfeszítéseiből fakadó eredményeket, a magyar lapok rész kiállítását, azonban az is igaz, hogy az iskolán kívüli népművelés munkája országos lendületet csak ezen, az egész ország magyarságát egybekapcsoló intézmény felállításával nyerhetett.

A felszabadulás természetesen a lehetőségek felfokozását, majd az Iskolán kívüli Népművelési Bizottság felállításával a rendszeres és az országos népművelés munkájába való beolvadást jelentette.

Csak két év telt el, mégis hatalmasok azok az eredmények, melyeket az iskolán kívüli népművelési munka felmutatott!

Igaz, kezdetben a szervezési nehézségek lassították a munka iramát s még ma is vannak sokan, kik nincsenek tisztában azzal, hogy az iskolán kívüli népművelés nem a régmúlt tétovázó, tapogatózó kulturalkalom-keresése, a népművelési bizottságok nem jószándéku kultúregyesületek, melyek vetélytársai akarnak lenni a szép multtal dicsekvő régi egyesületeknek, hanem szerves részei az egységes és központilag irányított állami népművelési munkának!

Zombor, Szabadka, Ujvidék, Baja törvényhatósági jogú városoknak a törvényes rendelkezések értelmében külön th. népm. bizottságaik vannak, de a vármegyének magának is van külön népművelési bizottsága. A hatalmas anyagra való tekintettel a vármegye három népművelési titkári körzetre oszlik. Az egyes községeknek külön helyi népművelési bizottságaik vannak, melyeknek kötelességük az iskolán kívüli népművelésről való gondoskodás. A törvényes rendelkezések értelmében ezen helyi bizottságoknak tagjai a község területén működő kultúregyesületek vezetői, de tagjai a faluvezetők is. A legideálisabb megoldása tehát az egyesületközi meddő versengés megszüntetésének s az összefogó munkának, ha minden községben a népművelési bizottságban tömörülő kultúrtevényezők összehoznak és a tervszerű, okos munkamegosztással lehetővé teszik a tervszerűleg irányított kulturprogram megvalósítását.

Az iskolán kívüli népművelés eddigi eredményes munkájának számszerű ismertetése felesleges, miután a mult év munkáját már a napilapok ismertették, a folyó év munkájáról pedig a munka befejezése után ugyis szó esik. Annyit azonban meg lehet állapítanunk, hogy százszázalékosan rug a népművelésre költött összeg, százszázalékosan rug a megtartott tanfolyamok, előadások óraszámára és a háts hallgatók ezrei válnak lelkes hirtívővé az iskolán kívüli népművelés nemzetmentő gondolatának.

A tanfolyamok és előadások

száziéle változata napról napra szinesedik, bővíül, s a tanfolyamokat követő záróvizsgálatok alkalmával győződik meg valójában az ember arról, hogy mily óriási hiányt pótolnak ezen tanfolyamok, de arról is, hogy a hallgatók mily osztatlan örömmel vettek részt azokon s szinte valamennyien biztositják az előadókat, hogy az elkövetkező évadban újra hallgatókká szegődnek!

Az alapismeretterjesztő tanfolyamok után letett osztályozó vizsgákon a fehérbaja frontarcosok mellett ott ültek fiatalok is és boldog örömmel vették a ismeretesen letett vizsga után tudomásul, hogy érvényes iskolai bizonyítványokat kapnak s ezzel sikerült pótolniuk a kisebbségi sors mulasztásait az iskolázatlanság terén.

Meghatottság nélkül nézni sem lehet, amikor apák és anyák görnyedtek a padok fölé az analabéta tanfolyamokon és boldog örömmel betűzték ki a leirt szavak értelmét. Levelet is írhatnak ezután, újságot is olvashatnak!

Bár az iskolán kívüli népművelés beszerzése vármegyénkbe valójában csak az ősszel kezdődött, alig van község, melyben egy vagy több tanfolyamot ne tartanának. Egyesületeink, de különösen a DMKSz minden igyekezetével támogatja a beszerzés munkáját.

Csak természetes, hogy az iskolán kívüli népművelés áldásaiból nincsenek kizárva nemzetiségünk sem és igen sok községben folynak az előadások a nemzetiségek anyanyelvén. A legtöbb községben megszervezték a nemzetiségek számára a magyar nyelvű tanfolyamokat is.

Hatalmas munka vár még az iskolán kívüli népművelésre vármegyénkben!

Az elemi ismeretek hiányait pótló tanfolyamok számára van még szükség! A gyakorlati hasznú haitó tanfolyamok szükségességéről beszélni sem

kell. A népművelési munka tervszerű kiszéles. az elkövetkező évek feladata.

Városainkban a lakosság érdeklődési körén megfelelő, nagyívű, liceális előadások, hangversenyek, magasabb iskolázottságot követelő antilyamok egész sorát rendezte meg a Népművelési Bizottság.

A közoktatásügyi minisztérium és a törvényhatóságok áldozatkészsége folytán ma már a népkönyvtárak százainak alapját vetették meg a városoktól kezdve a telepes falvakig és szórványokig. Vetített képes előadások, bábszínház, gramofonok állnak a népművelés szolgálatában. A faluvezetők legnagyobb része a mai idők által követelt erőteljes elfoglaltságuk ellenére szinte kivétel nélkül felajánlották szolgálataikat.

Az érdeklődők száma napról napra nő.

Szinte észrevétlenül hullik mindenfelé az emberiség legnagyobb kincsét: a kultúrát termő mag, a felszabadult magyar ugarba.

A higgadt szemlélő pedig boldogan állapíthatja meg: így születik meg a szebb Jövő boldog, kulturáltabb Magyarországa, így valósul meg a legnagyobb magyar álma, így nevelődik öntudatos magyarrá a kulturált magyar és a kiművelt emberfők mennyisége így fogja megteremteni nemzetünk igazi hatalmát!

Czirák Imre
v. m. népm. titkár.

Ötven délvidéki Országászló!

Két évvel ezelőtt lépték át dicső honvédeink a délvidéki trianoni határt, hogy a Hunyadiak, Hunyadi János népének ősi földjét, az ezeréves magyar Haza örökös részét, a Bácska, Baranya és Mura-vidék-et Trianonban jogtalanul, az emberiség és igazságosság megcsufolásával, törvényeinek eszterlen letiprásával elszakított magyar földet ismét egyesítse a Hazával, népét megvédje az idegen uralom összeomlásának zárzavara, ebből fakadó újabb szenvedések elől.

Mi magyarok nem voltunk hódítók saját földünkön;

többet már a béke fenntartásáért nem tehetünk, a megalázottságot nagyobb lelki erővel nem viselhetjük több mint két évtizeden át, mint ahogy azt tettük. A felszabadulás után nyomban megindultak az Országászlók a délvidék felé; a magyar földdel való újbóli egybekapcsolódás vágyát fejezték ki kitörő lelkesedéssel az Országászlók, járultak ahhoz hozzá azok felállításai. Elszármazottak, volt községbeliek ezrei sorakoztak fel, hogy szeretett szülőföldjükön mielőbb megteremtsék a minden magyart és az ezeréves birodalom minden népét egyazon gondolatban és akarásban egybefoglaló felár-bócos Országászlót. Új élet áramlása indult meg a délvidék szabad földjén, melynek népe ismét átvette történelmi vezető-hivatását az ezeréves magyar közösségben, Európa e sokat szenvedett területén. Ennek jelképei a felszabadult Délvidéken két esztendő alatt keletkezett Országászlók, amelyek már ötven helyen hirdetik a magyar nemzeti egységet, a feltámadásra vetett bizodalmas hitet és erőt, melynek meg kell érlelnie, ki kell kényszerítenie annak tényét, hogy amit egy ezerszázados mult alkotott, azt ismét élő valóságként kell megérnünk!

Jelképünkhez való törekvő ragaszkodásunk soha időszerűbb nem volt, mint Hazánk mai történelmi időszakában.

Európa küzdelmes átalakulása idején. Új elméletek felfogások idézik mindenütt a történelmi alapot és a maguk jogait, elgondolásait messzemenő következtetésekkel a régmult, sokszor csak vélt történelmi helyzetekből, azoknak javukra fordítható jelenségeiből származtatják. Mi mindezeket magasán felette álló

ezer-esztendő államrendszerünkkel az élen, ezeréves birtoklásunk, nemzeti egységünk megváltozhatatlanságáért sűrűn ontott magyar vér jogán kívánjuk magyar hivatásunkat mindvégig betölteni,

azon a földön, aho a Isteni gondviselés átitott és amelyet örök tulajdonul Hazánknak rendelt.

Köszöntjük a felszabadult Délvidék népét: köszöntjük mindazokat, akik mindeddig már résztvettek ennek az eredményes magyar munkának szervezeteiben folyó munkában, az ötven délvidéki Országászló felállításának megvalósításában.

Bizó magyar hittel és testvéri köszöntéssel az EREKLYÉS ORSZÁGASZLÓ NAGY-BIZOTTSÁGA országos elnöksége.

Nagyszabású szociális munkát fejtett ki a Közléleti Szövetkezet

A magyar törvényhozás 1940 nyarán alkototta meg az Országos Nép- és Családvédelmi Alapról szóló 1940. évi XXIII. törvénycikket, amelynek szavai szerint az ONCSA célja segélyezés helyett a leginkább támogatásra szoruló néprétegek gazdasági, erkölcsi és szellemi felemelése. A magyar állam ezzel az Európa szerű új szerű intézkedésével

a segítség középpontjába nem az egyént, hanem a nemzet fájának legértékesebb, legtermődőbb ágát a sokgyermekes családokat állította

és az ONCSA célja az, hogy a sokgyermekes családokat intézményes támogatásban részesítse.

Ennek az intézményes támogatásnak lebonyolítására törvényhatóságokként csakhamar külön szervezetek alakultak az ugynevezett Közléleti Szövetkezetek. A törvény rendelkezése értelmében a Közléleti Szövetkezet, amely mindenütt a törvényhatóság első tisztviselőjének, tehát az alispánoknak, illetve a th. városok polgármestereinek, vezetése alatt áll, a sokgyermekes családok támogatását

különböző kölcsönök folyósítása útján valóítja meg.

Ezek a kölcsönök mindig kamatmentesek és visszafizetési feltételeik úgy nyerne megállapítást, hogy a visszafizetés teljesítése az igyekvő, szorgalmas, tehát becsületesen gondolkodó családok részére megerősítést, gondot nem jelenthet. A Közléleti Szövetkezetek bármire nyújtanak kölcsönt, amivel a sokgyermekes családok boldogulását elősegíteni, anyagi helyzetét jobb alapokra lehet helyezni.

Az országban működő Közléleti Szövetkezetek száma ma már több mint kilencven. A Bács-Bodrog Vármegyei Közléleti Szövetkezet 1941. nyarán még Baján alakult meg és a Szövetkezetet a zombori végbíró 1941. október 10-én jegyezte be. Ettől az időponttól számítható tehát a Közléleti tevékenység szövetkezeti alapon történt megindítása, a vármegye volt trianóni területén azonban dr. vitéz Bajsay Ernő várm. alispán előrelátó szociális intézkedése folytán a közléleti szövetkezeti rendszerű kölcsönök folyósítása, az azóta már megszűnt vm. szociális alaptól már 1940-ben megkezdődött, úgyhogy a Szövetkezet megalakulásakor már 92.000 pengő kihelyezett kölcsönt vett át, mely kölcsönök 170 sokgyermekes család megsegítését szolgálták a csonka vármegyében.

Az ONCSA budapesti központja és a területileg illetékes dr. Karvázy János szoc. felügyelő gondoskodtak arról, hogy a B. B. Vm. Közléleti Szövetkezet közvetlenül a polgári közigazgatás bevezetése után a vármegye nagyságához és a szociális felszültség mérvéhez megfelelő összegű forgatókötvet kapjon és a sokgyermekes családok megsegítését a Délvidéken is a legnagyobb útemben végezhesse.

A Szövetkezet tevékenységének eddigi eredményeit néhány számszerű adat felsorolásával vázolom:

1941-ben Tompán 11, Jánoshalmán 14, Madarason 11, 1942-ben Óbecsén 43, Péterrévén 18, Katymáron 16, Zomborban 16, Szeremlén 14, Bezdánban 10 és Keleblán 5 családi lakóházat épített a Szövetkezet sokgyermekes családok részére, összesen 1.400.000 pengőt meghaladó költséggel. Ezeknek a lakóházaknak a megépítésével

158 sokgyermekes család jutott egészséges, szellős, tágas lakáshoz és a házon kívül 4-600 négyszögletes kerthez, ahol a legszükségesebb kerti veteményeket megtermelhet. A lakóházhoz juttatottak részére az ONCSA külön kedvezményt nyújt az által, hogy a 18 évet még be nem töltött 4-ik, 5-ik stb. gyermekek után, gyermekként a házipénzesi költségéből 10-10%-ot a juttatottak helyett kifizet.

Az említett új lakóház-építésekön kívül 115 esetben nyújtott a Közléleti Szövetkezet köl-

csönt lakóház vásárlásra, tatarozásra illetve bővítésre.

A lakóház juttatási kölcsönök visszafizetési időtartama 30 évben megállapítva.

A lakóházhoz juttatáson kívül a Szövetkezet tevékenységének igen fontos ága a különböző állatok és gazdasági eszközök beszerzésére nyújtott kölcsönök útján történő támogatás.

Ennek keretében tehát juttatásra eddig 144.000 pengőt, igásló juttatásra 132.000 pengőt, sertés juttatásra 25.000 pengőt, birka és fejőskecske juttatásra 11.000 pengőt fordított a Szövetkezet. Ezeknek a haszonállatoknak a visszatörlesztése 3 év alatt havi részletekben, részben az állat hozamából (tej, szaporulat, gyapju) részben a fuvarozási keresetből történik. Földberleti kölcsönökre 45.000 pengő, különböző gazdasági felszerelésekre (eke, fogas, borona, lószerszám, kocsi) beszerzésére 23.000 pengő kölcsönt helyezett ki a Szövetkezet. A sokgyermekes kisiparosok és kiskereskedők részére szerszámok és árukészlet beszerzésére szintén nyújtott 8.000 pengő kölcsönt a Szövetkezet. Az egyéb kölcsönök összege 21.000 pengő.

A juttatásokkal kapcsolatban jellemző adatként megemlítem, hogy az 1942. év folyamán a Szövetkezethez a különböző törlesztések fejében 92.000 pengő folyt vissza.

A Szövetkezet azonban nemcsak kizárólag kölcsönök folyósításával foglalkozik, hanem különböző üzemi révén más módon is végzi a sokgyermekes családok támogatásának és megsegítésének munkáját.

Az elmúlt év tavaszán a bácskai angóranul tenyésztés központjában Óbecsén külön üzemet állított fel a Szövetkezet abból a célból, hogy az angóragyapju értékesítését, feldolgozását kezébe vegye és ennek révén újabb támogatást biztosíthasson a rászorulóknak. Az óbecsei angóra-

üzem, amely ma már nagyszabású kárpátok örönd az angóragyapju feldolgozását kárpátok munkájának terét és az angóragyapju előállítását, a Szövetkezetbe beszerzett kárpátok száma megközelíti a 100-at. Az angóra üzemben 100 darabot álló előkészítési angóranul tenyészállomány is van, mely állomány szaporulatát a Szövetkezet Óbecsén a kárpátgyapjú kezén levő és eléggé elterjedt angóranul fel- frissítése céljából juttatja át, illetve juttatás formájában helyezi el.

1942. őszén a Szövetkezet a m. kir. hazatelepítő kormánybiztosságtól

5.200 kat, hold volt Jugoszláv agrár földet vett bérbe a bácskai székeltelepek mellett. Ezt a területet elsősorban sokgyermekes földnélküli rászoruló családoknak adta bérbe

a Szövetkezet és ezáltal 1800 családot juttatott földhöz.

A folyó év telén indította meg a Szövetkezet a szövő-fonó házipari tevékenységét, melynek segítségével újabb olyan sokgyermekes családoknak biztosít téli foglalkoztatást, mely családok eddig a téli hónapokban a munkaerőjüket kihasználatlanul elpocskolták.

A Szövetkezet folyó évi üzletterve a 4.000.000 pengőt meghaladja.

Ez azt jelenti, hogy a kormányzat ezekben a nehéz háborús időkben sem kiméli az anyagi áldozatokat és minden igyekeztével azon van, hogy a becsületes támogatásra érdemes magyar családokat jobb és biztosabb megélhetéshez juttassa, hozzásegítse őket ahhoz, hogy gyermekeiket egy jobb magyar jövő számára felnevelhessék.

Török László.

III. VERBOVSZKY DEZSŐ
MAGTERMELOÉS MOKKESKEDŐ BUDAPEST, XIV., HERMI-
NA UT 3. TELEFON: 296-089

A Baross Szövetség munkája

Az 1941 április 11-én bevonuló felszabadító honvédség a várva várt felszabadítással új gondolatokat és eszméket hozott magával a kereskedelem és ipar terén is.

Az első világháborút követő korszakban a kereskedelem és ipar vezetése és irányítása teljesen liberális kezbe került s lassan a kereszténység érvényesülése ezen a téren lehetetlenné vált. De az anyaországban már abban az időben, amikor a polgári szabadság elvesztett és a felelőtlen s emberi mivoltukból kivetkőzötték a magyar alkotmányt s sárba fektették, az elesettség, szabadságvesztés, vagyonszűntetés és erkölcsfelborulás terrorszörnyűségei követő napokban egy néhány bátor és semmitől sem visszarettentő hazafi felvette a harcot a liberalizmus ellen és 1919 augusztus havában megalakította a Baross Szövetséget, amely céljává tűzte ki, hogy a kilendülésből visszavezeti a kereskedelmet és ipart valódi hivatásához, de úgy, hogy a keresztény és nemzeti fellegás érvényesüljön a gazdasági életben. Ennek a célnak elérése érdekében a Baross Szövetség fanatikus hittel és meggyőződéssel hívta zászlója alá mindazokat, akik a testvéri sors közös érdekéért harcolni kívántak, hogy a keresztény magyar társadalom gazdasági téren is elfoglalja azt a helyet, mely őt az országban számarányánál és rátermetségénél fogva méltán megilleti. Ennek a vezérgondolatnak keretén belül tűzte ki céljává, hogy ápolja és fejlessze a magyar kereskedelem, ipar és termelés érdekeit és előmozdítsa polgárainak boldogulását; az üzleti tisztesség hagyományait megőrizzze és fokozza; minél több képesített kereskedő önállósítását előmozdítsa; a kereskedelem, ipar és termelés érdekeit a közhatóságok előtt képviselje; állást foglaljon minden közérdekű ügyben; jól képzett, megbízható, versenyképes és erősakarú kereskedő- és iparos nemzedéket neveljen és fokozott tekintélyt adjon ezeknek az élet-

pályáknak; a keresztény kereskedőt és iparost a természetes fejlődés útján a közép és nagyipari, valamint a nagykereskedői pályára előkészítse.

Ezen célok elérése nem volt könnyű, sok küzdelmet és harcot kívánt, de végül mégis meghozta a kívánt eredményt: a kormányzat is magáévá tette a Baross Szövetség célkitűzését, azaz a magyar élet egész területének — és így a gazdasági életnek is és a kereskedelemnek is — kereszténységre való átépítését.

A volt jugoszláv állam, amely megalakulása óta híven követte a trianóni gyászbéke megalakítóinak példáját — hisz létezését is nekik köszönhet — átvette készséggel a liberális irányzatot a gazdasági élet minden ágában s így a Délvidéken is természetesen ez az irányzat volt az uralkodó.

A felszabadulás után a város keresztény és magyar kereskedői elérkezettnek találták a pillanatot, hogy ennek a helyzetnek — melynek káros hatását ők érezték legjobban — véget vessenek. Amde azok a személyek akiknek a kezében eddig a kereskedelem és ipar vezetése volt, makacsul ragaszkodtak ehhez, s nem mutattak semmi hajlandóságot arra, hogy távozzanak a kereskedelem színpadjáról, nem értették vagy nem akarták megérteni, hogy szerepüket eljátszották, s hogy az ő idejük lejárt. Segítség ez ellen csak onnét jöhetett, ahonnan a felszabadító honvédség kiindult — az anyaországból. Belátván ezt, egy néhány lelkes és az új szellemről áthatott kereskedő Kiss Pál fanagykereskedő vezetésével a fővárosba siettek az oly szükséges segítségért, amit meg is találtak a Baross Szövetség zászlója alatt. Visszatérve a fővárosból 1941 június 11-én

— tehát három hónappal a felszabadulás után — megalapították Lányi Árpád ny. a. ezredes, a Baross Szövetség szervezési osztály elnökének jelenlétében a Baross Szövetség Zombor és Vitéke Fiókját, az első Baross fiókot a Délvidéken, amely a megalakuláskor mindössze csak 79 tagot számlált. Az alakuló közgyűlés a fiók megalakítása körül kifejtett tevékenységének elismerésül Kiss Pál fanagykereskedőt választotta meg elnökül, míg a vezetőségben a következők foglaltak helyet: alelnökök: Magassy Antal gimn. ig., Angyal Nándor ép-

ANISICH ERNŐ bőrdíszműves
ZOMBOR
Kossuth Lajos utca 11

bőrtáskái, bőrvérei bőrdísz-
jel olesók izlésesek és tartó-
sok. Bizalom könyveeské-
re 6 hónapi hiteltre vásá-
rolhat.

Baross iparos

lész, Sztrlich Sándor fűszeres és csemege kereskedő, Wallent Sándor cipő nagyiparos, ügyvezető elnök: Burnák Dénes, titkár: Lang Béla, pénztárnok: Lukits Sándor, választmányi tagok: Anisich Ernő, Benya András, Ehrlich József, Cerner János, Holpert Simon, Hrabovszky István, Kiss György Ádám, Langbein János, Mérő László, Nagy Bálint, Nuszpl Ernő, Orschelbacher Ede, Piller István, Szabó István, Samarjay Béla, Schlotzer József, Sulnyok János, Thurszky Pál, Vidákovich István és Zahorecz Lajos.

732 tag

A Baross Szövetség megalakításával természetesen nem szűnt meg azonnal a liberális szellem a kereskedelem és ipar terén, ez csak az első lépés volt, hogy a kereskedelem és ipar keresztény kezébe kerüljön. Sok nehézséggel kellett a fióknak megküzdenie; ami természetes is, mivel a régi szel lemezek ragaszkodók vagy azok által félrevezetett személyek nem jó szemmel nézték a Baross Szövetségnek a nemzet és a kereszténység érdekeit szolgáló munkáját, s minden eszközzel igyekeztek annak egyre növekvő tekintélyét aláásni. Sajnos ebben a munkában kivették részüket olyan személyek is, akik habár a szövetség cégitűzését magukévá tették, nem lévén annyi lelki erejük, hogy egyes személyes és hitványi kérdéseken tútegyék magukat, áskálódás és fondorkodó munkájukkal igyekeztek és igyekeznek most is a szövetség munkáját lekicsinyelni. De azon örökök törvény alapján, hogy az igazság mindig győzedelmeskedik, ezen aknamunka nem járt eredménnyel, s a nem egész két év után a fióknak ma már 732 tagja van a 79-el szemben, amennyi volt a megalakuláskor.

A kishitőkkel és áskálódókkal szemben az összes hatóságok hamar felismerték a Szövetség nem zétépítő munkáját és gyorsan segítségére siettek. A szövetség munkáját különösen méltányolta és minden tekintetben elősegítette törekvéseinek elérésében Bács-Bodrog vármegye főispánja dr. Deák Leó. Ezért a szövetség, hogy háláját és hódolatát kifejezésre juttassa megválasztotta díszelnökévé, amit a főispán készségeggel vállalt.

A szövetség most már a megye első emberének védnöksége alatt folytatta munkáját. Minden törekvése oda irányult, hogy a vidéket is beszervegyezze, s fáradságot nem kímélve járt a szervező bizottság községről községre, s csakhamar kibontották a Baross lobogót Apatin, Bácsfeketehegy, Bácsgyulafalva, Bácskertes, Bácskossuthfalva, Bácsszentiván, Bajmok, Bezdán, Cservenka, Csonoplya, Doroszló, Óádor, Hódság, Kerény, Kula, Küllöd, Ószivác, Órszállás, Szilágyi, Szilberek, Szönd, Újverbász, Vepörd, Militics, Bogyán, Vajszka, Szenttamás, Bács, Pacsér, Gombos és Nemesmilitics községekben hirdetővén:

»Keresztény kézbe kerül a pénz».

A Baross gondolat terjesztése a kereskedelemhez oly makacsul ragaszkodókat is fondorlatokra készítette. Hogy régi pozíciójukat megtarthassák a kereskedelemben, azt továbbra is irányíthassák megvásárolták egy néhány fajtáját elérni kész keresztény embert, akik előbbre helyezték a pillanatnyi anyagi előnyüket, megfelelőképpen magukról és fajtájukról, egy néhány százpengős fixfizetéssel meg elégedvén, készségeggel álltak a kereskedelemben többé nem kívánatos elemek rendelkezésére. Ezek mögött a »strohmannok« mögé bujva iparkodtak továbbra is érvényesülni. Ezen új jelenség ellen is felvette a szövetség a harcot, mely majdnem minden esetben sikerrel is járt.

Hitelakció

A kereskedelemnek és iparnak a keresztény kézbe való juttatása nem könnyű feladat, amit a többi körülmények között az is megnehezített, hogy a keresztény kereskedő- és iparostársadalom, mely eddig csak harmad és negyedrendű szerepet játszott, — meglehetősen szűk szakképzettséggel rendelkezik. Felismervén ennek fontosságát, a szövetség minden eszközt felhasznált arra, hogy ez az eddig annyira mellőzött társadalom a mai nehéz időknek megfelelően felkészülve vegye kezébe a reá háraló fontos feladatokat, hogy méltó felkészültséggel kapcsolódhasson be a reá háraló feladatok életfolyamába. Ezért hetenként vagy kéthetenként értekezleteket tartottak, melyeken ismertették a tagokkal az őket érdeklő időszerű rendeleteket. Az értekezleteken Zombor tisztviselő ismertető előadásokat tartottak, hogy ezzel is elősegítsék a szövetségnek ezen dicséretreméltó törekvését.

A kisiparosok és kiskereskedők árúellátásának

megkönnyítése céljából megindította a szövetség a bankszerű fedezettel nem rendelkező kisiparosok és kiskereskedők hitel akcióját, melyhez a város 3000 az állam meg 15.000 pengővel járult hozzá. Az akció sikerrel járt és a hitel folyósítása a napokban fog megindulni.

Minden téren iparkodott a szövetség tagjainak érdekeit szolgálni, s hogy ez nem járt mindig eredménnyel a háborus viszonyokkal előállított nehézségeknek tulajdonítható.

Ezen önzetlen és a köz érdekeit szolgáló eredményes munkásságával elnyerte a szövetség az összes hatóságok bizalmát, s mint a kereskedelemnek — habár jelenleg még nem hivatalos érdekképviselete — a hatóságokkal szoros együttműködik minden téren. Időközben mivel városunk kereskedő társadalmát hivatalos érdekképviselet nélkül maradt, ezt a szerepet is magára vállalta a szövetség, s úgy a helybeli, mint a vidéki tagok érdekeit készséggel képviselte minden közérdekű ügyben. Sorban kapta a megbízásokat az egyes közérdekű és a kereskedő és iparos társadalmat érintő fontos kérdések elintézésére az iparhatóságoktól, pénzügyigazgatóságtól, adóhivataltól az illetékes kamarától, s ezekkel mind továbbra is fenntartja a szoros kapcsolatokat. A budapesti központon keresztül meg az illetékes szakminisztériumokkal tartja fenn az összeköttetést, s ma már a kormányzatnak mint félhivatalos és tanácsadó szerve tevékenykedik.

De nem csak helyi érdekű kérdésekre terjedt ki a szövetség figyelme. Megindította még 1941 őszén az u. n. inas akciót, melynek célja az volt, hogy hazánk szegényebb vidékeiről, főleg a székelyföldről tanoncokkal lássa, el az iparosokat és kereskedőket. Ezáltal sok szegény gyermeknek nyújtottak megélhetést és tették lehetővé azoknak a kereskedelmi és ipari pályán való elhelyezését és utat mutattak az utánpótlás helyes megoldására.

Tárházakra és kísérletügyi állomásokra van szükség a Délvidéken

A kötelező jégkárbiztosítás bevezetését kéri a gazdák Ülést tartott a vármegye mezőgazdasági bizottságának intézőtanácsa

Bács-Bodrog vármegye mezőgazdasági bizottságának intézőtanácsa szombaton délelőtt fél 10 óra kor ülést tartott a vármegyei kamarai kirendeltség hivatalos helyiségében. Az ülést iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és megjelent azon Deák Leó dr. főispán is.

A Hízkegyei elmondása után Tóth Miklós, a mezőgazdasági bizottság elnöke nyitotta meg az ülést. Üdvözölte Deák Leó dr. főispánt, aki iránt a vármegyei gazdátársadalomnak nagy bizalma van. A főispánt nehéz és felelősségteljes munkájában a vármegyei gazdátársadalom mindig segíti, mondta. Jól tudja a gazdák, hogy a főispán mint közellátási kormánybiztos ismeri a gazdák minden baját és gondját és tudja azt, hogy eddig is kiállt és teljesítette minden kérésüket.

Ezután megemlékezett az elnök az elhunyt tagokról. Az elnöki jelentés szerint a vármegye eddig már többszáz tenyészállatot kapott. Szükség volna arra, hogy a földművelésügyi kormányzat építkezéseket kezdjen a vármegyeiben.

Nagy szükség van tárházakra és kísérletügyi állomásokra. Sok a teendő a csatornázás és az ármentosítás terén.

A fejlődés érdekében a gazdasági bizottság és a kamara nagy erőfeszítéseket tesz.

Ezután Dék András titkár folytatta a beszámolót. A bácskai gazda többlet dolgozott az elmúlt esztendőben, moadotta, hogy eleget tegyen a több termelésnek. Ezután köszönetet mondott Deák Leó dr. főispánnak, vitéz Balsay Ernő dr. alispánnak és Udvarnokai Lehel gazdasági főfelügyelőnek, akik sokat segítettek munkájukkal a bácskai gazdáknak. Beszámolója végén bejelentette, hogy szükséges volna

vegykísérleti állomás létesítésére és a talajvizsgálat melőbbi megkezdésére.

A vármegyei mezőgazdasági bizottság alelnökének Vidákovich Ádám dr.-t választották meg, tagok Szén Antal és ifj. Fernbach János.

Ezután Deák Leó dr. főispán fontos gazdasági kérdéseket ismertetett. Sokan abban a hiszemben voltak — mondotta — hogy a Jurcsék féle tervet a visszacsatolt Délvidékre nem terjesztették ki. A földművelésügyi kormányzat kérdésekre kijelentette, hogy

ez a felszabadított területekre is vonatkozik. A terv nem végleges, mert azon kisebb nagyobb javításokat még lehet eszközölni, ha úgy kívánja a

Ágytoll olcsón

Fosztatlan behelytől 12.—, szürke behelyes kacsatoll nagyon könnyű 8.50, tarka fosztatlan toll 2.—, szürke, vegeves 2.60, szürke, fosztott toll 3.20, jobb 4.—, finomabb, szürke, fosztott 5.—, fehér, fosztott libatoll 10.50, behelyes 12.—, behelyesebb 14.— P árban 5 kg papírsákcsoomagolásban bérmentve, utánvét-tel szállít: VARGA ANTAL ágytollvállalata, Kiskunfélegyháza, Szentjános-tér 32. szám.

Ugyancsak országos érdeke a fióknak az 1941 őszén megindított kezdeményezése, melyet a dunai hidnak Bezdán községnél való felépítése céljából indított meg.

De nem csak a kereskedelem és ipar terén fejtette ki munkásságát a Baross Szövetség. 1941 november 12-én megalakult a Baross Női Tábor Dr. Cserta Péterné elnöke alatt. A Női Táboron keresztül a Szövetség részt veit minden hazafias és szociális mozgalomban hól önállóan, hól pedig a többi humanus egyesületekkel együtt. A nem egészen két éves működése alatt

k. b. 8.000 pengőt juttattak jótékony célra.

Méltó elismerésben részesült a Baross Szövetség zombori fiókja a legfelsőbb helyről is. 1942 július 7-én meglátogatta a fiókot Öfensége József Ferenc királyi herceg, ki a tiszteletére rendezett díszközgyűlésen elismerőleg nyilatkozott a fiók működéséről és további kitarító munkára kérte fel Kiss Pál elnököt.

Támogatni kell a keresztény kereskedőt és iparost nemcsak lelkes embereknek, de támogatni kell őket a társadalom összességének,

mert minden a nemzetépítés munkájában, egy-egy újabb darab kenyér, mely végeredményben a nemzet egyetemének ad erőt és lendületet a további küzdelemhez.

(b. b.)

helyzet. Kijelentette a főispán, hogy

a zombori téli gazdasági iskola részére a kormány 5000 ezer pengőt utalt ki.

Ezután megállapították a pälcsi mezőgazdasági bizottság ülésének másorát. Az ülést május 15-én tartják meg hatászversenyyel, barkállítással és loventeversennyel egybekötve. Felolvasta a titkár a pälcsi mezőgazdasági bizottság előterjesztendő határozati javaslatokat is. Legfontosabb ezek közül a kenderkérdés rendezése. A kenderanyag elgondolása az volt, hogy a bevásárlást az újvidéki GYOSZ intézi, de a kamara javaslatára ezt elvetették és határozatot hoztak, hogy a nyerekeneder felelősségét a Hombárt bízzák meg. A kendertermesztési szakosztály a gazdasági egyesületi körökben mégis meg alakult. Az intézkedések között szerepel még a

tankárók betemetésének kérdése, továbbá a kötelező jégkárbiztosítás bevezetése, az ármentosító társulatok összevonása.

Rámutattak az ülésen az 60- és a beszerzési árak közötti aránytalanságokra és az a kívánság merült fel, hogy

vagy ne gyártsanak műroszba anyagot, vagy ha gyártanak, akkor csak olyat hazának forgalomba, amely megfizethető.

Ismertette a titkár a vármegyei gazdasági bizottság pénzügyi helyzetét, majd több felszólalás hangzott el.

Apostolok Söröző Éterem

ÚJVIDÉK, Jókai u. 15

Érdekelt hangulatos, hangulatos, zene-kar. Fővárosi énekfalva, énekfalva, énekfalva.

A NAGY KÖ

Az országot mentén egy ember lát egy követ. Ez van ráírva: „Aki engem felfordít, nagy kincset talál”. Hozzálat az ember, hogy felfordítsa a nagy követ. Félnapi vergődés után sikerül is neki a követ a másik oldalára fordítani. Hát oda meg ez van írva: „Aki engem felfordított, nagy számár.”

Hírek:

DÉLVIDÉK

AZ OTI KÖRZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kontsek Ferenc, Szentelekvi Kornél utca 12. Telefon: 331. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Arany oroszlan, Szent Háromság tér.

DOZER ILONKA

és

SZALAI ISTVÁN

m. kir. szakaszvezető

jegyesek.

Zombor.

Kecskemét.

Minden külön értesítés helvett.

A tűzharcosok a felszabadulás ünnepén. A tűzharcos főcsoport díszszakasza részvesz a felszabadulási ünnepségeken. A tűzharcosok szombat este hét órakor gyülekeznek a tűzharcos iroda udvarán. A vasárnapi tábori misén való megjelenés magyar kötelesség. Sorakozó fél 10 órakor. A díszszakaszt Stebler Sándor szakaszparancsnok vezeti.

Szeretet-vendégség. A zombori református egyházközség ifjúsági egyesülete vasárnap délután 5 órakor az Ipartestületben templomépítés céljára szeretet-vendégséget rendez. A szeretet-vendégségen közreműködik a gyalogezred vonószekera és az egyesület tagjai szindarabokkal és szavallatokkal.

A szabadkai polgáristák a honvédekért. A szabadkai polgári fiúiskola tanulói egyhavi zsebpenzüket gondosan összegyűjtötték, hogy azt a honvédeknek felajánlják. A gyerekek filléreiből egy hónap alatt 390 pengő jött össze, amit már el is küldtek a hadbavonultak hozzátartozóinak.

KOSSON ÉLETBIZTOSÍTÁSI! A gazdasági élet egyik legfontosabb tényezője az életbiztosítás, mely módot nyújt arra, hogy elhalálozásunk esetére hozzátartozóinkról, elérés esetén pedig önmagunkról gondoskodjunk öregségünk-re, vagyis arra az időre, amidőn munkaképességünk megfogyatkozik, keresetünk megcsappan és a biztosítás jótékony hatását a család is élvezi. Az 1857-ben alapított legrégebbi ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG helybeli képviselője Trefort-utca 2. kétszemes nyújt fentiekre nézve felvilágosítást.

A vonat elé vetette magát egy óbecsei fiatal ember. Tudósítónk jelenti: Makra Sándor 22 éves óbecsei fiatalember a várostól 4 kilométerre, az Ujvidék felől érkező vonat elé vetette magát. Tettének oka ismeretlen.

Sik Sándor papköltő látogatása Zomborban. Mint már a felszabadulási ünnepségekkel kapcsolatban megírtuk, dr. Sik Sándor, a szegedi m. kir. Horthy Miklós tud. egyetem nyilvános tanára és a nagyhirű papköltő vasárnap, ápr. 11-én d. u. fél 4 órai kezdettel a zombori városháza nagytermében előadást tart, melynek címe: „A verselés művésze”. Ugyancsak ezen közművelődési előadás keretében emlékezik meg dr. Gajtko István gim. tan. Köröki Csoma Sándorról a nagy Ázsia kutatóról halálának 100 éves évfordulója alkalmából. Mindkét előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

500 ágyas vöröskeresztes kórház Ujvidéken. Ujvidéken vöröskeresztes kórházat szerveznek. A kórház ötszáz ágyas lesz.

Kellemes husvétünnepet kívánunk messze Oroszországba

B. Gy. honvédnek

valamint összes bajtársainak, felesége, szülei, Szabó cég, Czárév család, fiuk és az összes ismerősei

Kiss Manyi vendégszereplése Zentán. Krémer Ferenc a Zentán szereplő színtársulat agilis igazgatója két estére szerződtette a rádióközönség egyik kedvencét, Kiss Manyit, aki 7-én és 8-án szerepelt nagy sikerrel Zentán. F. hó-12-én a színtársulat a város felszabadulásának második évfordulója alkalmával ünnepi díszelőadást rendez, amelyen előadásra kerül Medgyessy Andor zenés színműve: „Bevonulás Bácskába”.

SIESSÜNK A MAGYAR VÖRÖSKERESZT irodába megváltani a honvédek husvétünnepét, mert április 15-éig tart csak a gyűjtési akció. Egy csomag megváltási ára 4.— pengő és a szelvényes lapok a Magyar Vöröskereszt irodájában (Zrinyi u. 11 sz.) kaphatók.

Kétszer jött át Szerémségből, hogy követelését behajtsa. Menincsanin Milán volt repülőal-tiszt kalandos körülmények között jött át Szerémségből és jutott Begecsre, hogy ottani adó-sától behajtsa követelését. Mielőtt erre sor kerülhetett volna, Menincsanint elfogták és büntetése után kitoloncolták. Menincsanin közben Németországba ment mielőtt munkás, ahonnan megszökött és ismét megkísérelte, hogy régi követelésének a birtokába jusson. Most tiltott határátlépésért indult meg ellene újból az eljárás.

Kirándulók figyelmébe!

Megnyílik a sikarai vendéglő, folyó hó 11-én, vasárnap. A nagyérdemű vendégek szíves pártfogását kéri, a jó „csengődi kadarka” és gazdája

Zarabszky Gyula
vendéglőmester.

Bezdán hétfőn ünnepli meg a felszabadulás évfordulóját. Bezdánból jelenti: Bezdán magyar lakossága hétfőn, április 12-én ünnepli meg a magyar honvédség bevonulásának második évfordulóját. Délelőtt 9 órakor az összes egyesületek tagjai a Teleki utca végén gyülekeznek. Innen templomba indulnak. Mire után az országzászló előtt ünnepélyt rendeznek, amelyet a Himnusz vezet be. Az ünnepi beszédet Ruff István kántor mondja. Vitéz Kedves Mihály verset szaval, Kelsch János tüzoltóparancsnok megemlékezést mond. A gazdák nevében Jancsárevics János, a munkások nevében Csapó Ferenc beszél. Este a Pinkert vendéglőben műsoros estet rendeznek a hadiárvaik javára.

Orvosi műszerüzem,

SZEGED, Oroszlán u. 6. Balogh és Alexy Művétagok, sérv- és háskötők gyógybetétek korbázi felszerelések.

Lelkigyakorlatot tartanak a nemzetvédelmi egyesület tagjai. A vitézek, vitézjelöltek, nemzetvédelmi keresztiesek, tűzharcosok, rokkantak és turáni vadászok 16-án este hét órakor és 17-én este hat órakor a plébánia templomban lelkigyakorlatot tartanak. Gyülekezés negyedórával előbb a plébánia előtt.

Amig 'On alszik.

a Darmol dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre jól és biztosan hat. Fájdalom nélkül hajt, könnyű és teljes ürülést idéz elő. Ezért kellemes hatású hashajtószert.

DARMOL

Dr. Ravasz László református püspök Óbecsén. Tudósítónk jelenti: Dr. Ravasz László m. kir. titkos tanácsos a dunamelléki református egyházmegye püspöke Ágoston Sándor tb. püspök-esperes kíséretében f. hó 12-én Óbecsére érkezik. Dr. Ravasz László résztvesz az istentiszteleten, utána megejti az egyházlátogatást, majd a küldöttségeket fogadja a község háza dísztermében. A déli órákban látogatókat tesz, s azután megjelenik a tisztelőre rendezett közebén.

Isztambulból is előfizettek a »Délvidékre«. A Délvidék kiadóhivatalához ma levél érkezett, amelyben Eugenio Parovel Gregoretti Isztambulból (Törökország) előfizetésre megrendelte a »Délvidéket».

Kigyulladt a ház, elítélték a kéményseprőt. A bíróság ezer pengő pénzbüntetésre ítélte Cziprián Mihály zombori kéményseprő vállalkozót, mert megállapította, hogy három hónappal ezelőtt a Gyapju utcában leégett házban elmulasztották a kémények söprését és ez volt a tűz előidézésének oka. Az ítéletet a bíróság három évre felfüggesztette.

Adjunk apát a hadiárvaiknak! A miniszterelnök hitvesének nemrégiben elhangzott rádiófelhívása nyomán példátadó módon megszándult a magyar társadalom szíve. A háboru hősi halottainak árváit gyermekeinek tekinti a magyarság egyeteme. Egyre több a jelentkező, de a közönség egyrésze tájékozatlan. A Hadigondozó Szövetség igazgatója, Németh Imre, most »Adjunk apát a hadiárvaiknak!« c. felvilágosító előadást tart a Rádióban, amelyből mindenki megtudhatja, hogy milyen módon szolgálja ezt a nemes mozgalmat. A Rádió ezt az előadást műsora megváltoztatásával vasárnap, április 11-én, 17 órakor tűzte Budapest I. műsorára.

Meggyilkolta édesapját. Ujvidékről jelenti: Megdöbbentő gyilkosság történt Versecen. Schütz János gyógyszerész több lövéssel agyonlőtte fia Schütz Ujvidéken volt gyógyszerész, innen öt esztendővel ezelőtt költözött el. Versecen elhanyagolta feleségét és egy nővel tartott fenn intím kapcsolatokat, Erre a nőre akarta iratni vagyonát is. Emiatt szóváltása támadt a fiával, akit arculütött. Ez előrántotta revolverét és agyonlőtte apját, majd önként jelentkezett a rendőrségen.

Megállapították a kettős deryei gyilkosság teteseinek személyazonosságát. Emlékeztet még az a szörnyű kettős gyilkosság, amely Derye határában történt. A gyilkosság áldozata két községi rendőr, akit a tettesek közvetlen közelről fejbőlöltek. A nyomozás során megállapították, hogy a gyilkosságot ismert csetnikiek követték el, akik egy ízben már tűzharcban álltak a csendőrséggel, de közben sikerült elmenekülniök. Az egyik tettes nő volt. A tettesek közül szorult a hurok és minden remény megvan arra, hogy rövidesen kézrekerülnek.

Megkerült a harmincezer pengős ékszer tulajdonosa. Szabadkáról jelenti: Megírtuk, hogy egy szabadkai vasutas felesége pár nappal ezelőtt kétszáz pengőért értékesíteni akart egy ékszert, amelynek tényleges értéke harmincezer pengő volt. A rendőrségen bevallotta az asszony, hogy az ékszert a gyorsvonat első osztályában találta. Most megkerült az ékszer tulajdonosa is dr. Cifra Kálmáné, biharmegyei főispán feleségének személyében.

SPORT

Vasárnap

Bácsalmási MOVE - MOVE ZTK

Mint már közöltük, vasárnap, április hó 11-én a Nemzeti bajnokság keretében a zombori zöld-fehérek vendégül látják a Bácsalmási MOVE együttesét. A mérkőzés erős küzdelmet ígér, mert a kitűnő formában levő MOVE ZTK mindent meg fog tenni, hogy megszerezze a két fontos bajnoki pontot, viszont az erősen feljavult bácsalmásiak is keményen fognak küzdeni a győzelemért.

A mérkőzés délután 1/25 órakor kezdődik.

Délután 3 órai kezdettel ugyancsak érdekes mérkőzés kerül lebonyolításra. Ekkor a MOVE ZTK utánpótlásának csapata mérkőzik egy zombori katonai válogatottal. Tekintettel arra, hogy a katonák között több igen jőnévű labdarúgó szerepel a mérkőzés igen szépnek és érdekesnek ígérkezik.

Mint értesültünk a mérkőzéseket rendező egyesület a kettős mérkőzésen túl, még arról is gondoskodott, hogy a mérkőzés közönségét a szünetekben kitűnő zenével szórakoztassa. Zombor városa ugyanis vasárnap ünnepi felszabadulásának második évfordulóját és ezen a napon a MOVE ZTK vezetősége a mérkőzések hangulatát zene közvetítésével óhajtja ünnepléssé tenni. A zene közvetítést Zwirschitz Károly megértő és áldozatkész támogatása teszi lehetővé.

A nagyszabású sportrendezmény iránt Zomborban óriási érdeklődés nyilvánul meg.

KOSZONETNYILVÁNÍTÁS.

Mindazoknak, akik felejthetetlen jó érzem. apánk és fivérem

Preradovics Niklós

ny. számvevőségi főfelügyelő temetésén résztvettek és részvétnyilvánításukkal soha el nem muló fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

Szombat

Szombat, április 17:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-
resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-
menyek. Reggeli zene. 1. Müller Jó-
zsef: gróf Baththyány Lajos induló. 2.
a) Rácz Pali: Nem ütök a jogász-
tárgyban; b) Dankó Pista: Hallod ró-
szám. 3. Gallo: Csak szorosan — ke-
szterése — induló. 5. Pusztai fény-
virágok. 7. Scotto: Ha a tenger dalol.
8. Striczl József: Hazafelé — indu-
ló. 9. Pistóia: Gondolj rám — tangó.
10. Tafari: Humoros tánc. 11. Oli-
vieri: Öröklék te. 12. Eguchi: Siess
híntó. 13. Profant István: Széchenyi
induló. 14. Kollo: Egyszer majd ismét
nállad leszek. 15. Popy: Puder-kerin-
esikós nóta; b) Reményi Béla—Keve:
Képtettes rakott szoknya. 17. Lás-
zó Imre: Sajó kutyám. 18. Neidhardt:
A volt kassai 34. Vilmos bakák in-
dulója. — 10: Hírek. — 10.15: Rá-
diózenék. — 11.10: Nemzetközi viz-
jelzőszolgálat. — 11.15: Ifjúsági ének-
karok.

Énekkari előadásban hallhatjuk a
következő két népdalt:
Csinálói erdőben, csinálói erdőn
Van egy fiatal fa, van egy fiatal fa.

Az alatt folyik egy, az alatt folyik
Csöndes patakocská, csöndes pata-
kocská.

Oda jár fürödni, oda jár fürödni
Egy pár galambocská, egy pár
galambocská.

Az egyike mintha, az egyike mintha
Majoránna volna, majoránna volna.

A másik mintha, a másik mintha
Teljes szekfü volna, teljes szekfü
volna.

Tiszta partján jegenyefa virágzik,
Jegenyéje vízbe hullott, elázik.
Terem még a jegenyefa jegenyét,
Nagyszalontán nevelik a szép legényt.

A DÉLVIDÉK RÁDIÓJA

Tiszta partján mandulafa virágzik,
Mandulája a Tiszában elázik,
Terem még a mandulafa mandulát,
Nagyszalontán nevelik a szép leányt.

11.40: Olcsó és időszerű husvét-i éte-
lek. — 12: Harangszó. Fohász. Him-
nusz. — 12.10: Mária Terézia 1. hon-
véd gyalogezred zenekara. — 12.40:
Hírek. — 1.20: Időjelzés, vizállásje-
lentés. — 1.30: Honvédeink üzennek.
— 2: Szalonzene. — 2.30: Hírek. Mű-
sorismertetés. Arfolyamhírek, piaci
árak, élelmiszertárak. — 3: Operet-
egy magyar telep Brazíliában. — 4.20:
3.50: Budai Mandolinzenekar. — 4.20:
Hírek német, román, szlovák és ru-
szin nyelven. — 4.45: Időjelzés, hi-
resztő. — 5: Vidám zenés hévíge. — 6:
6: Vidám hétköznapok. — 6.50: Hi-
rek. — 7: Stefániai Imre képzongó-
rás átiratai. Előadja László Margit
és Stefániai Imre. — 7.20: Hangké-
pek innen-onnan. — 7.50: Ott ki be-
szél?... Vidám hanglemmezgyűjtemény.
— 8.50: Akiket mindig szívesen hall-
gatunk. Cselényi József csevegése.
— 9: Szórakoztató zene Berlinből. —
9.40: Hírek, lovensenyeredmények.
— 10.15: Magyar nóta. — 11: Rá-
diózenekar. — 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5: A Központi Papnevelő Intézet
énekkara. — 5.30: Mezőgazdasági fél-
óra. — 6: Eyssen Irén régi és új olasz
dalokat énekel. — 6.25: Az ember
tragédiája Svájcban. Előadás. — 6.40
Magyar nóta. — 7.35: A magyar tör-
ténéltudomány mesterei. Előadás Horváth
Mihályról. — 8: Chopin-művek hang-
lemezről.

Vasárnap

Vasárnap, április 18:

BUDAPEST I.

7.30: Fohász. Szózat. Reggeli zene.
— 8.15: Hírek. — 8.30: Öszinte be-
széd. — 9: Unitárius istentisztelet. —
10: Református istentisztelet. — 11:
Római katolikus egyházi ének és
szentbeszéd. — 12.15: Levente-műsor.
— 12.45: Szolnok vármegye kódol

hósi halált halt Kormányzóhelyettes
Urnok emléke előtt. — 1: Beszkárt-
zenekar. — 1.45: Időjelzés, hírek,
vizállásjelentés. — 2: Nagyheli gon-
dolatok. A Jeruzsálemi bevonulás. —
2.10: Művészlemez. — 3: Hósi ha-
lált halt Kormányzóhelyettes Urunk
emléktáblájának leleplezése. Közve-
títés a földművelésügyi minisztéri-
um szolnoki tárházának ünnepéről.
— 3.20: A lucerna állati kártevői.
Előadás. — 3.45: Magyar nóta.
4.30: Hírek magyar, német, román,
szlovák és ruszin nyelven. — 5: Aki-
ket mindig szívesen hallgatunk. So-
mogyi Erzi csevegése. — 5.10: Da-
lok, táncok, hangulatok. — 6: Ahol
gyermek voltam. Janakovich Ferenc
beszél Székeshévírről. — 6.20:
Suppé-művek. — 6.50: Hírek. — 7:
Forró melódiák. Közvetítés a pesti
Vigadó nagytérmeiből. — 8.05: Hang-
képek a vasárnap sportjáról. — 9:
Virágvasárnapján. Virágról, tavasz-
ról szól a vers, a muzsika. — 9.40:
Hírek, sport- és lovensenyeredmé-
nyek. — 10.15: Ki mit szeret?
— 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

9: Mindenből egy keveset. —
11.10: Szórakoztató zene. — 12.15:
Kresz Géza vonósötöse. — 3: Tánc-
zene. — 4: Magyarok Perzsiában. —
4.20: Hans Dünschede hegedül a ma-
gyar-német művészcsere keretében.
— 4.45: Csángó hangszerek. Közveti-
tés. — 5: Magyar nóta. — 5.15: Tábori újságok a világháboru-
ból. Előadás. — 5.30: Az Operaház
előadásának ismertetése.

Bosnyák József
MINDEN NYOMDAI
MUNKÁT IZLÉSESEN
KÖNYVNYOMDAJA
K É S Z I T
Z O M B O R
CSIHAS BÉNY UTCA 3 SZ
TELEFON: 213

A Délvidék Rádiója

1943 április 12-től április 18-ig

Hétfő

Hétfő, április 12:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-
resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-
menyek. Reggeli zene. — 10: Hírek.
— 10.15: Zenekari művek. — 11.10:
Nemzetközi vizjelzőszolgálat.
11.40: Iskola és társadalom. Felolva-
sás. — 12: Harangszó. Fohász. Him-
nusz. — 12.10: Rendőrzenekar. —
12.40: Hírek. — 1.20: Időjelzés, viz-
állásjelentés. — 2: Szalonötös. — 2.30:
Hírek. Műsorismertetés. Arfolyamhi-
rek, piaci árak, élelmiszertárak. —
3.15: A budapesti honvéd őrszóló-
alj zenekara. — 3.50: Nagy magyar
regények. Előadás Tomay Cecília a
„Régi ház” c. regényéből. — 4.20:
Hírek német, román, szlovák és ru-
szin nyelven. — 4.45: Időjelzés, hi-
resztő. — 5: Szórakoztató muzsika. —
5.30: A konzerv szerepe a közellá-
rásban. Közellátásügyi előadás. —
5.45: Táncgyűjtés. — 6.15: A gyer-
mek és a természet. Előadás. — 6.30:
Lehár: Paganini — egyveleg. — 6.50:
Hírek. — 7: Zenei kincsek.
Hanglemmez. — 7.40: Magyar nó-
ta. — 8.30: Rádiózenekar. „Francia
művek.” — 9.40: Hírek. — 10.10: Szó-
rakoztató zene. — 11: Hanglemmez.
1. rész: Csárdások. Esik eső, olvad
a hó; Réten, réten; Tíz pár csókot
egyveleg; Harangoznak a torony-
ban; Megy a gőzös fele; Lujza-csár-
dás; Megüzenem a sarkadi bírónak;
Szép a rózsám; Hallod Zsuzsika. II.
rész: Keringők. Josef Strauss: Mária-
keringő. Ohno: Japán tavasz. Setti:
jelzőszolgálat. — 11.15: Da-müré z-

BUDAPEST II.

5: A Kassai polgárok. Dráma há-
rom felvonásban, hat képből. Irta
Márai Sándor. — 7.30: Német nyelv-
oktatás. — 8: Rajsev Péter kama-
raénekes bolgár népdalokat énekel a
magyar-bolgár művészcsere kereté-
ben. — 8.25: A fűrdőoktatás jelentő-
sége. Előadás.

Kedd

Kedd, április 13:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-
resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-
menyek. Reggeli zene.

A „Daloló Honvédek” éneklük a
következő katonanótát:
A Vargák ablakja
Rózsábul van kirakva, kirakva,
Kirakva, kirakva, de kirakva.

Azert van az kirakva,
Garzó Péter jár ide, jár oda.
Jár ide, jár oda, de jár oda.

„Hej te Julcsa, gyere ki,
Vár már Péter sej ide, ideki,
Sej ide, ideki, de ideki.”

Tudnám én azt, ha várna,
Mert a szívem dibegne, dobogna
Dibegne, dobogna, de dobogna

10: Hírek. — 10.15: O-szágos Postis-
zenekar. — 11.10: Nemzetközi viz-
jelzőszolgálat. — 11.15: Da-müré z-

Bécsi kertek. Corena: Az Adige tit-
ka. III. Táncszámok. — 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5: A Kassai polgárok. Dráma há-
rom felvonásban, hat képből. Irta
Márai Sándor. — 7.30: Német nyelv-
oktatás. — 8: Rajsev Péter kama-
raénekes bolgár népdalokat énekel a
magyar-bolgár művészcsere kereté-
ben. — 8.25: A fűrdőoktatás jelentő-
sége. Előadás.

Kedd

Kedd, április 13:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-
resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-
menyek. Reggeli zene.

A „Daloló Honvédek” éneklük a
következő katonanótát:
A Vargák ablakja
Rózsábul van kirakva, kirakva,
Kirakva, kirakva, de kirakva.

Azert van az kirakva,
Garzó Péter jár ide, jár oda.
Jár ide, jár oda, de jár oda.

„Hej te Julcsa, gyere ki,
Vár már Péter sej ide, ideki,
Sej ide, ideki, de ideki.”

Tudnám én azt, ha várna,
Mert a szívem dibegne, dobogna
Dibegne, dobogna, de dobogna

10: Hírek. — 10.15: O-szágos Postis-
zenekar. — 11.10: Nemzetközi viz-
jelzőszolgálat. — 11.15: Da-müré z-

Bécsi kertek. Corena: Az Adige tit-
ka. III. Táncszámok. — 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5: A Kassai polgárok. Dráma há-
rom felvonásban, hat képből. Irta
Márai Sándor. — 7.30: Német nyelv-
oktatás. — 8: Rajsev Péter kama-
raénekes bolgár népdalokat énekel a
magyar-bolgár művészcsere kereté-
ben. — 8.25: A fűrdőoktatás jelentő-
sége. Előadás.

Kedd

Kedd, április 13:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-
resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-
menyek. Reggeli zene.

A „Daloló Honvédek” éneklük a
következő katonanótát:
A Vargák ablakja
Rózsábul van kirakva, kirakva,
Kirakva, kirakva, de kirakva.

Azert van az kirakva,
Garzó Péter jár ide, jár oda.
Jár ide, jár oda, de jár oda.

„Hej te Julcsa, gyere ki,
Vár már Péter sej ide, ideki,
Sej ide, ideki, de ideki.”

Tudnám én azt, ha várna,
Mert a szívem dibegne, dobogna
Dibegne, dobogna, de dobogna

10: Hírek. — 10.15: O-szágos Postis-
zenekar. — 11.10: Nemzetközi viz-
jelzőszolgálat. — 11.15: Da-müré z-

Bécsi kertek. Corena: Az Adige tit-
ka. III. Táncszámok. — 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5: A Kassai polgárok. Dráma há-
rom felvonásban, hat képből. Irta
Márai Sándor. — 7.30: Német nyelv-
oktatás. — 8: Rajsev Péter kama-
raénekes bolgár népdalokat énekel a
magyar-bolgár művészcsere kereté-
ben. — 8.25: A fűrdőoktatás jelentő-
sége. Előadás.

Kedd

Kedd, április 13:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-
resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-
menyek. Reggeli zene.

A „Daloló Honvédek” éneklük a
következő katonanótát:
A Vargák ablakja
Rózsábul van kirakva, kirakva,
Kirakva, kirakva, de kirakva.

Azert van az kirakva,
Garzó Péter jár ide, jár oda.
Jár ide, jár oda, de jár oda.

„Hej te Julcsa, gyere ki,
Vár már Péter sej ide, ideki,
Sej ide, ideki, de ideki.”

Tudnám én azt, ha várna,
Mert a szívem dibegne, dobogna
Dibegne, dobogna, de dobogna

10: Hírek. — 10.15: O-szágos Postis-
zenekar. — 11.10: Nemzetközi viz-
jelzőszolgálat. — 11.15: Da-müré z-

Bécsi kertek. Corena: Az Adige tit-
ka. III. Táncszámok. — 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5: A Kassai polgárok. Dráma há-
rom felvonásban, hat képből. Irta
Márai Sándor. — 7.30: Német nyelv-
oktatás. — 8: Rajsev Péter kama-
raénekes bolgár népdalokat énekel a
magyar-bolgár művészcsere kereté-
ben. — 8.25: A fűrdőoktatás jelentő-
sége. Előadás.

Kedd

Kedd, április 13:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-
resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-
menyek. Reggeli zene.

A „Daloló Honvédek” éneklük a
következő katonanótát:
A Vargák ablakja
Rózsábul van kirakva, kirakva,
Kirakva, kirakva, de kirakva.

Azert van az kirakva,
Garzó Péter jár ide, jár oda.
Jár ide, jár oda, de jár oda.

„Hej te Julcsa, gyere ki,
Vár már Péter sej ide, ideki,
Sej ide, ideki, de ideki.”

Tudnám én azt, ha várna,
Mert a szívem dibegne, dobogna
Dibegne, dobogna, de dobogna

10: Hírek. — 10.15: O-szágos Postis-
zenekar. — 11.10: Nemzetközi viz-
jelzőszolgálat. — 11.15: Da-müré z-

A DELVIDEK RADIOJA

2.00: Hírek. Műsorindítás. Arto-mények. Reggeli zene. 1. Dierozsai vár... 3.15: Lakónizák megemléke...

BUDAPEST II.

5.45: Énigama. Előadás. Balassa Bálint feltevése... 6.10: Pajtás. pajtás... 7.05: Mézőgazdasági felőra... 7.30: Szórád... 8.30: Francia orgonaszámok.

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

A DELVIDEK RADIOJA

a Bécsi erdőbe — ábránd. 13. Striczl Szeretnek május éjszakáján... 14. József. Kerületi honvéd induló. 14. Murágyos Kálmán: Csunya lány... 15. a) Jánosy Jenő. Volt ez rosszból is: b) Jánosy Jenő: Puli. 16. Marguina: Pasodóble. 17. Lenoir: Ne monda mindig — dal. 18. Péczi József: Egyesült erővel — induló. — 10: Hírek — 10.15: Tíz-olthozenekar. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 11.15: Szórád... Felolvasás. — 12: Harangszó. Fohász. — 12.40: Hírek — 1.20: Hangnemek. — Finnusz. — 12.10: Hangnemek. — 1.30: Honvédeink üzennek. — 2: Szalonzene. — 2.30: Hírek. Műsorismertetés. Árfolyamhírek. piaci árak. élelmiszerárak. — 3: Mellis Béla-zenekar. — 4: Pálva-választás. Előadás. — 4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. — 4.45: Időjelzés. Hírek. — 5: Április, te évek éke... Műsoros délután. — 5.40: Náványegészségügyi időszeru tanácsadó. — 6.05: Karády Katalin dalokat énekel. — 6.30: Rádió a rádióról. — 6.40: Schubert: a) F-moll moment muscái; b) B-dúr impromptu. — 6.50: Hírek. — 7: Wagner-est. — 7: A világitodalom győnyével. Sir Thomas Malory Arthur király halála. — 9.25: Magyar nóták. Készen nyílik az akácia-virága: Nincs annyi tengercsillag az égen, csak annyi tengercsillag az égen. Akti a babját igazán szereti: Kilyukadt a kötöm: Megy a gözös: Kék nefelejcs: Huzzad, csak huzzad csak keservesen: Primitális magyar. — 9.40: Hírek. — 10.10: Táncezen. — 11: Szórádoló zene. 1. Doppler: A két huszár — nyitány. 2. Serégi Artur: Régi magyar táncok. 3. Egyvölög Ráffy Géza dalai. 4. Losonczy Dezső: Erdélyi képek. — 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

Péntek, április 16:

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

BUDAPEST II.

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

Szerda, április 14:

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

Csütörtök, április 15:

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

BUDAPEST II.

5.40: Uzen az otthonon. — 6.40: Eb-resztő. Torna. — 7: Hírek. Közle-

Kilenc kacsa története

Részlet Vándor Kálmán

könyvnapon megjelenő vidám regényéből

(A zomboriaknak küldi szeretettel az író)

Ez a kis történet kilenc kacsaról szól. Egy lakospalotai öreg házaspár Szilveszter napján vendégségbe várta az unokáit. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a nagymama mindent összeszedett a ház körül, amivel a gyerekei, unokái Szilveszterét kellemessé varázsolhatja.

Az egyik kis unokának különös kedvenc eledele a rumos meggy. Mégpedig az a rumos meggy, amit a nagymama szokott eltenni hatalmas befőttes üvegekben. Szilveszter délutánján a nagy sütső-főzés közben ez is eszébe jutott a nagymamának. Betépett a spájzba, kihozta a rumos meggyet, hogy szépen üvegtálcákba rakva táálhassa az ilyen unokának. Amikor azonban napfényre került az üveg, nagymama megdöbbenve vette észre, hogy romlott a rumos meggy. Az üveg felső rétegei penészesek. Szerencsére csak a tetején volt baj, a meggyel, az alsóbb régiókig nem ért a vérsz. Hát szépen lebanalazta a romlott rétegeket, kinyitotta az ablakot és kicsapta az udvarra. A fűhűt pedig ilatos leveben kristály tálcákra öntötte, hogy táálja a vacsorához.

A sütső-főzés hevében már el is feledkezett a rumos meggyről, amikor rémülten rohant be a kis cseléd:

— Nagyságos asszony! Kilenc kacsa döglött a haver az udvaron!

Nosza volt szaladási! A kis cseléd nem hazudós. Nagymama kilenc legjobb kacsája ott feküdt a földön, mozdulatlanul, élettelenül. A

kicsapott romlott rumos meggy maradékainak szomszédságában.

Nem volt, sajnos, semmi kétség: a szép kacsák megették a romlott meggyet és torkosságukra életükkel fizettek rá.

Keserű Szilveszter! Nagymama olyan szeretettel ápolgatta ezeket az állatokat! És már olyan szépen meg is hiztak! Bizony nagy kár. De nincs segítség. Még csak azzal sem vigasztalódhattak, hogy a kilenc kacsát megsütik vacsorára. Egyrészt mert kilenc kacsa kicsit sok, másrészt pedig, mert úgy hullottak el, megmérgezve!

Nagymama mikor jól kisírta magát szomorúan mondta:

— Itt lelkem mást nem lehet csinálni, reggel, ha jönnek oda kell adni a cigányoknak...

A kilenc kacsa elveszett a cseléd számára. Egyetlen, ami még megmenthető: a tolluk. A kis cseléd hát bevitte a konyhába az elhullott állatokat s ott kitépte szép fehér tollukat. Keserves munka volt, érezni közben, hogy milyen kövérek voltak már, mennyi zsír, milyen szép máj meg meggyvás meg itt kárba.

De ha egyszer így történt!

A tollat elvették szépen és a megkopasztott állatokat kidobták az udvar szélére. A jó időben elfáznak ott reggelig, amikor megjönnek a cigányok.

A cseléd gyász csak akkor enyhült, amikor megérkeztek az unokák. A gyerek zabolgás, csók, ölelés elfeledtette nagymamával az érzékeny veszteséget. Este nyolckor lett szil-

veszteri vidámsággal ülték körül a családi asztalt. Egymásután hozták a jobbnál jobb peccenyéket, körítéseket, köztük a rumos meggyet, majd leültek a rádió mellé, hogy a szilveszteri mókákat meghallgassák. Épen a legnagyobb mókázás folyt a rádióban, amikor egyszerre egyik leány felkapja a fejét:

— Micsoda láрма van odakünn?

Lezárják gyorsan a rádiót, hát csakugyan láрма, mégpedig az udvar felől.

Ektelen hápogás!

A nagymamán mintha áram futott volna végig. Kirántja az ajtót s a következő pillanatban kísérteties kép tárult a szeme elé.

A rettenetes hidegben kilenc pucérra kopasztott, tollától megfosztott kacsa rohángászott kétségbeesetten gágogva, magánkivül.

A kacsák nem döglöttek meg a romlott rumos meggytől. Ennek ellenében annak rendje-módja szerint berugtak tőle. Nem döglöttek voltak, hanem — holtreszegek.

BOSNYÁK JOZSEF

Megnyomódja
ZOMBOR
Csalás Dombó 3

teljesen és modern
agorát-udvarokat
munka teljesség

Pontos kiszámítás
TELEFON 23

Valaki kopog az ablakon

A városba kell mennem!

— A városba kell mennem! — kiáltotta már messziről. — Levelet kaptam Jimmie Vernontól. Hív, hogy azonnal jöjjenek! Elk akarja adni a drámámat!

— Jack!...

— Igen... ez el volna istézve, Cicely... Utni akarom a vasat, amíg meleg. Végre megfordult a szerencsénk, drága kicsikém! Gyere te is velem!

—Nincs elég pénzünk, Jack — mondta Cicely komolyan. — Nem indulhatsz ilyen utra egy krajcár nélkül, amellet pedig egyedül könnyebben is mozoghatsz. Sürögnyözz, amint kész a megállapodás, akkor bizonyosan kapsz pénzt is és én azonnal jövök. Hogyan utazol? Vonatot most nem kapsz.

— Basil volt itt az előbb, elvisz a gépén Weinnyig, ott utólérem a gyorsat. Már jön is... Drágám, még egyszer mondom gyere, nem akarok itt hagyni egyedül. Aggódnám érted!

— Ugyan, ne bolondozzál, Jack! — nevetett Cicely. — Még lekésel, ha sokáig beszélgetünk... Isten veled, vigyázz... és sürögnyözz!

Megcsókolták egymást, aztán Jack már indult, de egyszerre megint visszafordult és erősen magához ölelte a feleségét. Cicely érezte, hogyan ver a szíve Jacknak. Csak akkor engedte el végre az asszonyt, mikor Basil tülkölni kezdett a kapunál.

— Sok szerencsét, Jack — kiáltott utána Cicely.

Még ott állt a kártyapuban. Szinte elszédítette az a hirtelen fordulat. Mintha villám csapott volna le közéjük. Jack elment és ő itt maradt egyedül. — Vajjon csakugyan megfordult a sorsuk végre?...

A könyvtárban megtalálta Jimmie Vernon levelet, amelyet Jack az asztalra dobott szótételezésben. Így hangzott:

Kedves Jack,

sarra gondolok, hogy mégis kihozom a drámat, de ha elhatározom magam, akkor ki is írom az olvasópróbát azonnal. Még kell változtatnom a részoromát.

Míg nem beszéllek veled, nem ígérhetek semmi bizonyosat. Ugyan, éppen azért gyere melém. Oszintén mondom, félek tőle, mert nagy kockázat az a mostani nehéz viszonyok között, de majd meglátjuk. Attól

függ, vállal-e Crispia szerepet benne, nélküle lehetetlen.

Oreg barátod:
Jimmie.

Cicely leejtette a levelet. Kétség szorította össze a szívét. — Szegény Jack! Vajjon nem kell-e majd csalódnia megint? Nem utazott-e hiába? És ha elő is adná a drámát, ki tudja, lesz-e siker? Micsoda csapás lenne ez!...

És ekkor ujult erővel ébredt föl benne a kívánság: — meg kell találnia a kincset!... Ez valamiképpen sokkal megbízhatóbb reményességnek tetszett neki, mint a színházi siker. — Milyen nagyszerű lenne... mennyivel könnyebben viselné el Jack a csalódást!... Most, hogy egyedül van, legalább szabadon felhasználhatja minden idejét.

Letette a kabátját s már sietni akart ki a szobából, mikor egy távirat ötlött a szemébe. Felvette és elolvasta.

Holnap érkezem.

Henderson Ker.

Még egy meglepetés... de ez igazán jó hír. Nem várta a nagybátyját, csak a jövő hétre. S most már holnap itt lesz... Vajjon Jack olvastat-e a sürögnyöt?

Ez a körülmény azonban, hogy a nagybátyja megérkezik, csak még jobban siettette Cicelyt. Ker ugyanis, akárcsak Jack, megvetően és gúnyosan nyilatkozott az egész dologról, Basil egy megjegyzése szorított, aki emléttette, hogy beszél vele egyszer az öreg Ephraim kincséről. Legjobb lenne, ha már kész eredménnyel várhatná... majd csodálkozhatnának, ő is, Jack is.

Tele volt a feje azzal, amit Leghate doktor-tól hallott. Hamarosan előkereste varrókosarából a mérőszalagot, aztán ceruzával, hegyesvégű vasvessővel és Jack zseblámpájával felfegyverkezve, lement a pincébe.

Valamiképpen úgy gondolta, hogy meg fogja érezni, ha a kincs közelébe ér. Hamarosan rájött azonban, hogy a pincében semmi keresnivalója nem lehet. A végtelenül hosszú, keskeny folyosókból mindenfelé kis fülkék nyitlak, egyikben sem lehetett volna lezárni a rövidebb vonalat sem.

Felment a legfelső emeletre és azt a szobát kereste meg, ahol, amikor a régi lámpák volt-

tak. Ez jókora helyiség volt és mikor lemért a két vonalat, úgy találta, hogy nem találkoznak sehhol. Elgondolkozva nézett a padlóra, a két megjelölt pontra... és egyszerre megvilágosodott előtte, hogy a két vonal csak úgy találkozik, ha a szoba keresztmetszete egyik irányban kétszer szűnyöcs, a másik irányban kétszer száznegyvennégy hüvelyk. Hogy erre nem jött rá már előbb!... Vajjon miért nem figyelmeztette Leghate doktor? Talán olyan természetesen gondolta, hogy nem is képzelte, hogy ne értette volna meg ugyis? Hiszen emléttette, hogy a vonalaknak körülbelül a szoba közepén kell találkozniuk...

Végigjárta a házat. Elég fáradságos munka volt, mert a régi épületben huzonhat helyiséget kellett felmérnie s ezek közül kilencet talált, nagy meglepetésére, teljesen egyformán kétszázötvenhat hüvelyk szélesnek és kétszáznyolcvannyolc hüvelyk hosszúnak! Hétké pontosan észak-észak-kelet irányban húzódott a fala.

XXXIV. FEJEZET.

A kőlap

Cicely megállt az első olyan szoba padtőjének közepén, ahol kis krétafelet tett a két vonal találkozási pontjához.

Most felszakítsa a nehéz téglyfedesajtót? És, ha nem talál semmit, a többi hasonló szobában folytassa ezt a munkát?

Nehéz dolognak látszott.

Hirtelen nagyon fáradtnak érezte magát. Késő is volt. Elhatározta, hogy kofelezik aludni. Ki volt merülve, de nem vesztette el a bátorságát és kitartását. Bizonyosan hitte, hogy a reggel meghozza a rég várt eredményt.

Másnap reggel Cicely a szokottai is korábban kelt és Mrs. Brooksot küldte maga helyett a Repps-villába, hogy minden rendben legyen a nagybátyja érkezésekor. Így egészen egyedül maradt az udvarházban és kedvére dolgozhatott.

Tele volt tettvágygal, boldog reményességgel ezen a reggelen. Elhatározta, hogy nem próbálkozik vaklában. Még egyszer figyelmesen megnézi a feljegyzéseket... hátha akad valami jére, ami utabigazítaná.

Elgondolkozva nézte az elságuit pergamentet.

De 108

Nyugat 144

Quietum restat.

[Folytatás]

S. B.

A DÉLVIDÉK RADIÓJA

3 OLDAL

Zwirschitz Károly

villamossági vállalat

Zombor, Zrinyi utca Telefon: 250

APRÓHIRDETÉSEK

Lovásárlási hirdetmény! Löértékesítő szövetkezet, értesíti a gazda közönséget, hogy f. hó 21-én d. e. 8 órakor Zomborban, 12 órakor Nagybaracsán a vásártéren lovásárlást tart. Számításba jöhetnek 4-8 éves 165-172 cm magas jó minőségű, melegvérű és keresztzett, herélt és kanca lovak, a bevált lovakért 1500-2100 pengőig terjedő vételárat fizetünk minőség szerint. A járulatot sorozási helyre irányítva minden gazda hozza magával. A 3 havi tulajdon jog megkívántatik. Miklósi. a-3342

HA SZÉP ÉS JÓ. MODERN BUTORT AKAR, forduljon bizalommal **Schmidt Fülöp**

műbutor és épületasztalozhoz. Zombor, Barát utca 4. Tel. 139.

Thököly ut 29. szám alatt f. hó 11-én vasárnap délután 2 órakor különböző butorok és egyéb ingóságok önkéntes árverésen eladának. a-3317

60 holdas tanvásbirtok bérbeadó. Cim a kiadóban. a-3315-f

Traktort keresek 35-50 HP Lanz, Hoffherr-Deutz olajtraktortokat, garnitúrával, esetleg 35-100 HP stabilgépet veszek. Ajánlatokat technikai leírással Rückert malom. Rápóca címre kérem. a-3314-f

Tíz nap előtti elveztettem bevásárlási könyvecskémet. Kérem a becsületes megtalálót küldje erre a címre: Dorotics Marian, Bachrach szállás, Monostorszeg. a-3322-f

3 hold föld, 1/4 kilométerre a vasútállomástól, szabadszabályú eladó. Érdeklődni: Szt. László ut 5. a-3321-f

Nemesmiliticsen Knézi Károly, Petőfi utca 664 alatti vendéglője, inventárral, fézveremmel és teljes vendéglői felszereléssel eladó. a-3320-f

Cipészegéd állandó munkára azonnal felvételt. Kolonits Győre cipész-mesternél. Zombor, Szenttelek Kornél u. 2. a-3319-f

Különbejárati butorozott szobát keresek. Címeket kérem a kiadóban leadni. a-3318-f

Eladó egy komplett fűszerüzlet-berendezés, iókarban, magánjáró motor szecsakavághoz, egy fűrés és szalagfűrés, gyalupaddal, (ui) egy csokott lovasított autókocsi. Bővebbet: Zombor, Zöldkert utca 54. a-3327-f

Kiutó leány, vagy fiú felvétetik. Jáv Albert sorsjegyviroda. Széchenyi István krt. 27. a-3326

Gőzkazán 6-os, konvhaberendezés, iróasztal, különféle butorok eladók. Érdeklődni Rákus utca 2 alatt. a-3330-f

Kifutót azonnali belépésre felvesz Müller vaskereskedés. Zombor. a-3325

Keresek szakértő ruhatisztítót, aki otthonra vállal munkát. Politzer Manó. Zombor. a-3324-f

Kovácsstanoncot keresek azonnalra. Bábitv István, Bácskertes Halász utca 1. a-3329-f

Téglagyár vezetésben, könyvelésben és gépírásban jártas, irodai munkaerő, azonnalra állásba léphetne. Vidékre is elmegy. Ajánlatot „25 éves” jellegre a kiadóba kérünk. a-3328-f

Egy szép, modern, mély gyermekocsi eladó. Zombor, Szt. István ut 28. Megtekinthető vasárnap délelőtt. a-3287-f

Első Zombori bor és gyümölcs-szeszfőzdéjében saját termései, kis üstön főzött, kozma-mentes, reszizőzések nálinka, 25 literen feltölti mennyiségben kapható, ab szeszfőzde. Benya Antal. Kalap utca 39. a-3291-f

Jóházból való fiút (zomborit) tanácoknak felveszek. Ludwig Mihály fodrász. a-3323-f

Magastörstű és bokorrozás, vízre és konyhakertészeti, pánták kaphatók Duranto kertészetben. a-3345-f

Használt férfi-kerékpár, jó gumikkal eladó. Géza utca 12. a-3353-f

Megvételre keresek egy keveset használt ikerkocsit. Kalinka István. Bezdán villanytelep. a-3346-ack

Bezdánban, Hunyadi utca 73 számú ház ki-sebbélt elcserehető, esetleg eladó. a-3347-ack

Műszövő segédek a legmagasabb fizetéssel, állandó munkára felveszek. Cséts műszövő. Szeged, Tisza Lajos krt. 48. a-3350-fr

Házvezetőnek ajánlkozok özev emberhez, özevasszony egy fiú gyerekekkel. Esetleg férjhez menne. 37 éves vagyok, minden házimunkát elvégzek. Érdeklődést: „Özev” jelleggel a kiadóba kérek. a-3351-f

Egy jókarban levő légszekrény, egy Orel írógép, egy jókarban levő divány, 2 nagyobb méretű ui tükör, egy hálószoba, egy jókarban levő fekete ruha és egy kék ruha eladó. Petőfi utca 7 a házimesternél. a-3352-f

Egy „Hohner” tan-perfekt kezdő tisztviselőt keres, azonnali belépésre, fővárosi pénzintézet, zombori leányintézet. Ajánlatokat Perfekt jelleggel a kiadóba kérünk. a-3354-f

Vennék méheket. Ajánlatot: Zsuffa János, Zombor, Mátyás király ut 14. a-3344-f

Keresek megvételre egy baromfi keltetőgépet. Pelczér Sándor Csonnolva. a-3341-f

Csillárok, képek, függönytartók és többféle butor darab eladó. Flórián utca 44. a-3343-f

200 literes vashordó eladó. Cim: Trefort u. 3. I. emelet balra Micsulka. a-3335-f

Zomborban 2 hold szántóföld eladó. Cim a kiadóban. a-3336-f

Jómunkás bogárné-gépet felvesz Breidenbach Bernát bogárné, Miltics (Hódásé mellett). a-3337-f

Keresek megbízható, jólelkű házaspárt ház-mesternek. Csokonai utca 10. a-3338-f

Eladók használt butorok és egyéb háztartási dolgok. Megtekinthetőek naponta és vasárnap délelőtt 9-12 és délután 2-7-ig Róder városban. a-3334-f

Vennék jókarban levő háromkerékű kerékpárt (trickit) Rác-cy sörkereskedő Zombor. Arany János u. 32. a-3340

300 kéve nád eladó Sipos Mihály Bezdán, Bédöz utca. a-3355-ack

Weigand József

autó és mezőgazdasági gépkereskedés ZOMBOR
Hoffherr Schrantz képviselő

HRABOVSKY ISTVAN

villanyorvó berendezett optikai műintézet Zombor, Kossuth L. utca.

Szemüvegek rendelése orvosi receptre a leg-
gyorsabban. A legmodernebb szemüvegek és
üvegek állandó raktára. Villanylámpák, fő-
zödényvek, vasalók, a szakmába vágó min-
den dolgok nagy raktára.

Gyors és olcsó szállítást eszközöl
„IBUSZ” képviselő és háztól-házig
szállítási vállalat

SPREITZER JÓZSEF
ZOMBOR, Aranygerenda u. 16. Telefon: 156

Pécskay János

uriszabó

Zombor, Városi Gyula utca 3

Kiss Pál és Tarsa

Z o m b o r

Telefon 233 - Baross tag

Faktérme 6 és fanyakkereskedő

Cégt. KISS PÁL

HUSVÉTER

a legolcsóbb ILLATSZÖRÖK
a legnagyobb választékban

„UNIVERSAL”

illatszertárban

Berend Mihály

ZOMBOR Kossuth Lajos utca

BÁLÓ JÁNOS

sütdőle

ZOMBOR, Széchenyi
körut 13.

Weiland

NŐI SZABÓ

ZOMBOR

Thököly u. 10

János

BIZALOM TAG.

BAROSS TAG.

Tallós János

épület és műlakatos
Zombor, Széchenyi körut 7.
BAROSS TAG.

ZAHORECZ LAJOS

bor és sörnagykereskedő,
rum és likörgyáros

Telefon 112 - ZOMBOR - Baross tag.

KULAI

és külön-

féle kti-

földi szö-

vetek

Bizalom

tag

Baross

tag

Zombor, Petőfi utca 4.

László István

ésványolai termékek legjobb beszerzési forrása.

ZOMBOR

Nagytemplom utca 5.

Takarékoskodj!

Allandó friss vágott, valamint cserepes virágok. Koszorúk és csokrok izléses kivitelben kaphatók

SZLADEK VIRÁGÜZLET

ZOMBOR, Trefort utca 5 sz.
Üzleti telefon: 415.
Kertészeti telefon: 416.

Vukicsevics S. és Társa

vaskereskedés

ZOMBOR

Alapítva 1850

Telefon: 73

"BANATIA" Brandt István
férfikalap-üzlet, Zombor Petőfi u. 6
Állandó raktár kül- és bel-
földi kalapokban, minden-
nemű sapkákban
Nagy választék Szolid árak

Rohács Antal

uriszabó

ZOMBOR, Hitler krt.

KARLY BÁLINT beszálló vendég-
löje és étterme a Fehér Hajó-hoz

Minden időben meleg és hideg éte-
lek, elsőrendű italok kaphatók. Na-
ponta friss csapolású sör. Tel. 373

Weichand Ferenc

uriszabó

Zombor Kossuth Lajos u. 14

Klemm József

orthopéd és divatcipő üzem

Zombor, Rákoczi ut 2

Bizalom tag

Baross tag

Scheurer Gáspár

órás ékszerész

Zombor, Petőfi utca 13 Tel: 265

Vizi Antal

kárpitos és diszítő

Zombor, Kossuth Lajos u. 14

BURNÁCH DÉNES

ZOMBOR

Zólkert utca 23 - Telefon: 234

Sőr, bor, pálinka, szesz, likőr
és mindenfajta más szeszes
italok kaphatók nagy választékban
minden mennyiségben

UNION GARAZS
TULAJDONOS

Keiper Péter

Zombor, Thököly ut 4 Tel: 254

Taubner és Kovács

uriszabók

Zombor, Deák Ferenc krt.

Periskits István

fűszeráru nagykereskedés

Zombor, Szt. János u. 6 Tel: 30

Belvárosi

Söröző és étterem

tulajdonos BOGDÁN MÁRTON
vendéglétszámoló

Szerezze be levélpapír,
boríték, levelezőlap,
egyéb nyomtatvány és
irodai papír szükségletét

FUTÓ LÁSZLÓ
Grafika könyvnyom-
dájában, ZOMBOR, Zr-
nyi u. 16. Telefon 297.

Zsulyevits Károly

kelmefestő és vegytisztító

Zombor, Rákoczi ut 2

Allandó óriási választék

gyermekjátékok, modern üveg és porcellán készletek, konyha felszerelések zománc edé-
nyek, chromozott és alpacca evőeszközökben! **G Y E R M E K - É S S P O R T K O E S I T**
gyári lerakata

Kohut Bazár

Zombor, (R lánc mellett)

Melőtt butort vesz
saját érdekében tekintse
meg raktarunkat, készít-
ményeimre hosszabb ga-
ranciát adunk. Nagy vá-
laszték kész butorokban
Díjtanul vállaltunk ter-

LANGBEIN J.

vezéseket üzlet és lakbe
rendezésekre
épület és butor
üzem Telefon: 218
Zombor, ARANY JÁ
NO 5 u 42

A Délvidék egyik legrégebbi elismert, megbízható, órás és ékszerész szaküzlete

STEBLER ANTAL

ZOMBOR, KOSSUTH L. U. 2.

Munkái arany- bronz éremmel és több diplomával kitüntetve. Precíz svájci órák, ékszerek,
kristály és ezüst áru, valamint optikai cikkek nagy választékban.

Baross tag.

Egyesületek részére zászlószegek, serlegek és sport-érmek véséssel, kedvezményes áron.

Alapítva 1897. Bizalom.